

Enne siiatulekut tõusen öösel kell kaks ja lähen saiu küpsetama.

TIIA AHMEDOVA, uurmaaker
LK 8

Kuidas Robbie Williams Eestit reklaamis

Eesti Vabariigi taasiseseisvumise aastapäeval nägid tuhandeid sinimustvalgeid lippe inimesed maailma eri paigus, kuhu Robbie Williamsi kontsert otsepildis edastati.

LK 6

Äriala valmistub kasvama

Tööriistade ja kinnitusvahenditega kauplev kontsern Würth tahab järgmisel aastal Männimäe servas avada uue esinduse, rajades nii teed sealse äripiirkonna laienemisele.

LK 7

REGIONAALPOLIITIKA

Linn tahab meelitada koolimajja 130 töökohaga kohturegistrit

SIIM PIIRAK
siim.pirak@ajaleht.ee

Eile käisid müügis olevat Viljandi Paalalinna kooli väikest maja kiikamas justiitsministri Hano Pevkuri sõnul oli see registrikeskusele täpselt sama sobilik kui kõik teised ehitised, mida Riigi Kinnisvara aktsiaselts on vaadanud. Minister leidis, et hoone kasuks räägib see, et seda on hea ümber ehitada.

Suur-Kaare tänav 33 asuvat hoonet oma pilguga mõõtnas käinud justiitsministri Hano Pevkuri sõnul oli see registrikeskusele täpselt sama sobilik kui kõik teised ehitised, mida Riigi Kinnisvara aktsiaselts on vaadanud. Minister leidis, et hoone kasuks räägib see, et seda on hea ümber ehitada.

«Rääkisime linnapeaga ka, et kui meil peaks poole aasta pärast olema selle maja vastu suurem huvi, peaks linn leidma siia täiendava rakenduse. Siin on ligi 3000 ruutmeetrit, millest meil oleks tarvis kaht kolmandikku,» rääkis Pevkur.

Kohal viibinud linnapea Loit Kivistik ütles, et see ülesanne pole raske. «Me suudaksime ülejäänud hoonetele funktsiooni leida. Näiteks on meil sotsiaalhoolekande teenuseid, mis on praegu rendipindadel,» pakkus ta välja ühe variandi.

Töövõidust on veel vara rääkida

Initsiatiiv registrikeskuse Viljandisse tulemiseks pärineb linnalt ning Hano Pevkur oli koos kaaskonnaga ringreisil eelkõige selleks, et kohtus õigusemõistjatega arutada, kuidas oleks võimalik kohtumenetluse aega lühendada. Ministri ütlemist mööda kutsus teda endise koolimaja juurde linnapea, kes oli kuulnud tema plaanist Viljandi kohtumaja väisata.

«See on ka põhjus, miks me siin oleme. Oma silm on kuningas ning tuleb üle vaadata, mida meile pakutakse,» selgitas Pevkur.

Justiitsminister Hano Pevkur käis eile oma silmaga hindamas Paalalinna kooli endise õppehoone sobivust kohtute registrikeskuseks.

See, kas justiitsministereium kasutab endist koolihoonet, on aga lahtine. «Saan otsuse öelda poole aasta pärast, aga arvan, et see on parem perspektiiv kui puruks visatud akendega maja,» leidis minister.

Poole aasta termin tähendab aga seda, et praegu pole veel sugugi kindel seegi, kas kohtute registrikeskus üldse moodustatakse. Ministri sõnul käib praegu alles analüüs, mis peaks näitama, kui mõistlik on rääkida registrite liitmisest.

«Kui sellel pole mingit majanduslikku mõtet, pole mõistlik inimesi traumeerida ja me jääme selle lahenduse juurde, mis meil juba on,» rääkis ta.

Justiitsministri ütlemist mööda tooks registrikeskus endaga 130 töökohta.

Ta tõi näiteks justiitsministereiumi vanglate osakonna Jõhvi viimise. «Siis läks koos töökohaga Tallinnast Jõhvi suurusjärgus kolmandik kuni pool kõigist töötajatest.» Seega on väga võimalik, et kolimise tõttu võidakse ka uuest asupai-gast hakata sobiva haridusega töölisi otsima.

Regionaalpoliitilised otsused

Hano Pevkuri sõnul oleks kõige lihtsam teha registrikeskus Tallinna, kuid valitsus üritab oma otsuseid kaaluda ka regionaalpoliitiliselt. «Siin tuleb kõne alla Ida-Virumaa, Kesk-Eesti, Pärnu kant või miks mitte Haapsalu,» nimetas ta paiku li-saks Viljandile.

Pevkur ei tahtnud vastata küsimusele, kui tõenäoline on registrikeskuse Viljandisse tulek. «Aus vastus on see, et kõik on lahtine.»

Alles paar nädalat tagasi

Saan otsuse öelda poole aasta pärast, aga arvan, et see on parem perspektiiv kui puruks visatud akendega maja.

HANO PEVKUR,
justiitsminister

kirjutas Sakala sellest, et Paalalinna kooli tühi maja pandi enampakkumisele 100 000-eurose alghinnaga. Linnapea arvas, et üles kerkinud lootustest hoolimata kinnistut oksjoniportaalist haamer.net maha ei võeta.

«Kui see peaks maha müüdama, on meil muidki hooned, kuhu registrikeskus sobiks,» rääkis Kivistik ning tõi näitena välja endise kutsekooli hoone Männimäe tee 26 ja asjaolu, et linnal on veel palju tühje kinnistuid. Oksjoni lõpp on 16. septembril ning eileks ei olnud pakkumisi tehtud.

Justiitsministereium aga ei soovi hoonet osta, vaid võtaks selle vastu pigem tasuta — linna panusena.

magnoplast
Plastic Pipe Solutions

PP muhvtoru
Ø=32-110 mm

KUNI -36%

E-R 8.00-17.00
Reinu tee 25
kampania.dahl.ee

DAHL AS Vennad - Dahl

ILM

22°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub edela-tuul kiirusega 3–7 meetrit sekundis. Sooja on 18–20 kraadi. Viljandi järve vee temperatuur oli eile pärastlõunal 20 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 5.55 ja loojub kell 20.45.

VILJANDIS

Rannatennis

Täna kell 18 peetakse järve ääres naiste rannatennis etapp. Osaleda võivad kõik huvilised, mängukogemus ei ole oluline. Varustuse saab korraldajalt.

EESTIS

Ugala mängib botaanikaaias

Täna kell 14 ja 18 mängib Ugala teater Tallinna botaanikaaias koguperela-vastust «Tuul pajuokstes».

Laulab kontratenor

Täna kell 19 esinevad Tartu Jaani kirikus Ka Bo Chan ja Kuninglik Kvintett. Rahvusmeeskoori liikmetest koosnev ansambel esitab tuntud vaimulikke teoseid läbi mitme sajandi.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

JUHTKIRI

Kus minister magab

Olgugi et kohturegistri loomine ja Viljandisse toomine pole veel kaugeltki otsustatud, on põhjust linnapea Loit Kivistiku eilset jutuajamist justiitsminister Hanno Pevkuri-ga positiivses võtmes käsitleda. Suur asi on juba ainuüksi see, et üks valitsuskabineti liige on valmis rääkima 130 töötajaga riigiameti loomisest pealinnast kaugele. See näitab, et aastaid kedratud jutt vajadusest tähtsustada maakonnakeskusi pole läinud päris kurtidele kõrvadele. Meil on juba mitu näidet, kuidas ministeeriumid peavad plaani puhtalt regionaalpoliitilistel kaalutlustel mõni oma allasutus Tallinnast ära viia või juba ongi seda teinud.

Iga tark inimene on provintsis väga väär-tuslik.

Väikeste maakonnalinnade elujõu seisukohalt on äärmiselt tähtis, et seal töötaks teatav hulk kõrgharidusega valgekraesid. Iga tark inimene on provintsis väga väär-tuslik. On tähtis, et riigijuhid seda tö-siasja teadvustaksid ning sõandak-sid majanduslikust otstarbekusest ettepoole seada. Muidugi peab riik oma valitsemiskulud hoidma mõist-likkuse piires, kuid kokkuhoid ei saa olla ainus kriteerium. Hiljuti tehti Viljandi vanalinnas algust kaua tühjalt seisnud villa re-noveerimisega maaelu edendamise sihtasutuse bürooks. Pole palju öel-da, et ehitus saab teoks eeskätt tänu sellele, et praegune põllumajan-dusminister on viljandlane, oma kodukoha patrioot. See on kahtle-mata hea, aga edaspidi oleks tore näha aina rohkem selliseid regio-naalpoliitilisi otsuseid, mis tulene-vad märksa laiapõhjalisematest kaalutlustest. Riigiametid, mille paiknemine Tallinnas pole vältima-tult vajalik, peavadki asuma maa-konnalinnades. Ja mitte ainult seal, kus ministrid magamas käivad.

REPLIIK

Silmad kõõrdi

Vaatasin telerist Tartu öölaulupidu ja kahet-sesin, et polnud ise kohale läinud. Nagu nüüd selgub, poleks ma pruukinud plat-sile mahtudagi. Ka ei ol-nud kohapeal viibinute sõ-nul teleülekande parim osa, publik sajaprotsendi-liselt kaine ja särasilmne, nagu ekraanilt paistis. Suure tasu-ta vabaõhuürituse puhul on see paratamatu. Minu meelest ei läinud (õnneks) täide Andrus Kivirähki ennustus, et tulemas on üks kohustuslik kroonupidu. Kroo-nut ju oli, aga talutaval määral. Asju, mille kallal norida või mida kiita, leiab alati. Üld-kokkuvõttes oli Tartu pidu ilus ja läks korda. Ainult üks asi jäi mind kõvasti häirima: meie staarid — nii neid ju pidevalt nimetatakse — ei ole suutelised mitmekümnetuhandalise publiku ja telekaamerate ees esinemiseks paari laulu sõnu pähe õppima. Nii seisiski suurem osa soliste laval üldrahalikult ar-mastatud ja tuntud palu esitades, silmad teksti poole kõõrdi, Tanel Padaril oli koguni paber käes. Ükski tõeline professio-naal endale sellist asja ei luba. Kuidas tunduks RobbieWil-liamsi kontsert, kui esineja piiluks mingi puldi pealt sõnu? Ei kujuta seda ettegi, eks?

TIINA SARV
Sakala
433 0047

Inimene pole inimesele hunt

SEL SÜGISEL käivitub kahe-kümnes Eesti õppeasutuses Soome eeskujul katseprojekt «Kiusamise vastu».

Leian, et enne kui hakata millelegi või kellelegi nõiajah-ti pidama, tuleks välja selgita-da, miks keegi kellegi vastu meelestatud on? Mis ajendab vägivallatsejat tegutsema? Kas soov oma võimu näidata, kellelegi ära panna, vajadus komplekse välja elada, tahtmi-ne naudingut saada, *mania grandiosa* või miski muu? Kü-sigem, mis on kiusamise põh-jused!

Koolis tuleb kiusamist ette mitmel tasandil: õpilane-õpila-ne, õpetaja-õpilane ja õpilane-õpetaja... Võitlus võimu ja po-sitsiooni pärast ei iseloomusta ainult valimiseelset aega, vaid enese kehtestamise ning maks-mapanemise vajadus saab al-guse väikelapseas. Kaaslase või partneri märkamine kutsub inimestes esile konkurentsi-võitluse. Igasuguses suhtes ja suhtlemises tajub üks pool tei-ses konkurenti, vastast või vaenlast, kes ohustab tema hu-visid ja vajadusi.

Parim kaitse on rünnak ning paljud vanemad õpetavad oma lastele juba maast mada-last, et konkurendid tuleb nii lasteaias kui koolis relvituks teha ennetusrünnakuga. Nõu-kogude sõjaväes selline suhtu-mine toimis ning hoidis noori langemast dedovština ohvriks.

ERI VANUSES ohvritest meil paraku puudu ei ole ning ohv-riabi on kahjuks väga viletsal järjel, sest alati ei õnnestugi välja selgitada, kes oli ründaja ning kes rünnatav. Oma võimu-positsiooni juurutamiseks on lapsel vaja kiusamise abil aeg-sasti kehtestada nii-öelda loo-duslik valik. Eks ole ju kiusaja veendunud, et tema on tuge-vam pool, kes peab olelusvõit-luses ellu jääma. Elu ongi ju el-ujäämiskursus, mille vaid ük-sikud edukalt lõpetavad.

Üks õpilane kasutab teise kiusamiseks miimikat, žeste, sõimu, provotseerimist, togi-mist, lõomist ja suisa peksmist. Kiusates saab ta tunda end tu-geva isendina, keda teised peaksid igaks juhuks kartma ja austama.

Ajapikku hakkab ta teise kiusamist või piinamist nauti-ma. Meie ühiskond toidab he-donismi ning individualism ehk üksikisiku naudingud on eesmärk, mille saavutamiseks

RAMO PENER

õpetaja

ükski meetod ei tundu liiga halb.

Eesti õpetaja ägab (for-maalsete) kohustuste ning vas-tutuse koorma all, kuid õiguste poolest on ta marionett ärahel-litatud laste või nende vanema-te käes. Mis tal üle jääb? Ta peab omaks võtma jalamati või peksupoisi rolli.

Aga mis saab siis, kui õpeta-ja mõistab, et see pole lahendus? Kas tal tuleb muuta tämb-rit või detsibelle? Kasutada koristusvahendeid karistusvahen-ditena või kiusata poisse ja tüd-rukuid hoopis hindamise, sil-distamise, alandamise, üldista-mise abil? See on lubamatu ja seda ei õigusta õpetaja kutse madal renomee ega väike palk.

KUI ÕPETAJAL on kiusatus haa-rata harjavars või joonlaud, tu-leb tal järelikult minna psüh-hiaatri juurde uuringutele ja ravile ning iseennast ja oma kutsumust analüüsida. Tugev erialaspetsialist ei pruugi olla hea pedagoog.

Poisid ja tüdrukud ootavad, et neid märgataks ja kuulataks. Õpetaja peab olema valmis nendega samastuma ning välja selgitama vägivaldse käitumi-se põhjused. Ta peab otsima kompromisse, kui ei õnnestu saavutada konsensust.

Aga mida teha siis, kui õpi-lane kiusab õpetajat? Kui õpi-lane mõnitab, süüdistab, hal-vustab. Tema arsenal on seejuu-res peaaegu piiramatu. Lapsed, kes unistavad kodus sõnakuu-lelikest vanematest, unistavad koolis alistuvatest õpetajatest. Õpilane on arukas, nutikas ning piisavalt loov — seda me ju tahamegi —, et allutada õpe-taja oma provokatsioonidele. Ta õpetab õpetajale tarbimis-ühiskonna võitluskunste. Tema ähvardused on inimõiguste ja lastekaitse palge ees juriidil-selt korrektsed.

Õpetaja ei saa endale luba-da luksust vastata samaga või alluda provokatsioonidele. Vastastikune süüdistamine ja peasüüdlase otsimine on mõt-tetud. Minu arvates võiks ta õpilast karistada, aga mitte alandada. Õpilase füüsiline

Üks ja see-sama isik võib olla ühes olu-korras kiu-saja ning teises kiu-satav. See on hirmu-äratav nõiaring, mis tuleb kindlasti katkes-tada.

nurka surumine, talle silma vaatamine ning rahuliku ja sel-ge häälega lubamatu käitumi-se selgitamine paneksid ehk mõnegi mõtlema.

Klassil peab kujunema aru-saamine, et see pole tore meele-lahutus, vaid õppetund ja hoia-tus. Pärast karistamist peab kindlasti aset leidma leppimi-ne — vihapidamine peab olema välistatud: kes vana asja meel-de tuletab, sel silm peast välja.

ÜKS JA SEESAMA isik võib ol-la ühes olukorras kiusaja ning teises kiusatav. See on hirmu-äratav nõiaring, mis tuleb kat-kestada.

Kliendi ja klienditeeninda-ja mudel koolis ning kasvatu-ses ei toimi. Kodu ja koolis on kõik võrdsed, hoolimata vanu-sest, soost või positsioonist. Kiusamist saab ennetada ning vähendada, aga seda pole ku-nagi võimalik välja juurida, sest inimese põhiolemus pole kahjuks hea ja õilis. Me võime üksnes juurutada sellist mõtte-ja teguviisi, mis rõhutab, et ini-mene pole inimesele hunt.

KIRI

Suur tänu!

Ma ei ole kunagi mõelnud, et peaksin ajalehes midagi kirjutama, sest pole põhjust olnud, aga... Mullu novemb-ris avastasin oma rinnas tü-ki. Õnneks pääsesin ruttu doktor Kaja Saarepuu vas-tuvõtule ning sain 17. det-sembriks aja mammograafi.

Pahaloomuline kasvaja on kõigile šokk. Jõulude ajal palvetasin ja tegin hin-ges suurpuhastust. 7. jaanuaril sain doktor Peeter Padriku jutule. Küsisin, kas kasvaja on ravitav. Arst üt-les, et on. Ma uskusin teda. Hakkasin saama kee-miaravi. See oli kannatus-terohke. Elasin selle üle tä-nu Jumalale, oma emale, kes oli minuga, heale arsti-le ja kõigile inimestele, kes mulle head soovisid.

Kevadel tundsin, et när-vid ei pea katsumusele vas-tu. Talv ei tahtnud sugugi lõppeda. Suur tänu doktor Riina Jentsile, kellele sain kurta oma valu ja vaeva!

Enne operatsiooni ela-sin üle kaheksa keemiara-vikuuri. 5. mail käisin kiri-kus ning sain julgust minna operatsioonile.

Lõikus oli mulle raske. Ometi oli Tartu haiglas kõik nii ilus ja turvaline, et ma ei tundnud hirmu. Oleksin hea meelega olnud haiglas kauemgi, sest tundsin end seal hästi.

Koju jõudes olin väga nõrk. Poeg ja ema aitasid mind. Käisin üle päeva pere-arsti juures, nutsin valu pä-rast ning liikusin vähehaa-val. Televisoor, raadio, ajale-hed — kõik olid välistatud.

Täna kõiki, kes mind neil rasketel päevadel abis-tasid. Olge õnnistatud ning andku Jumal teile tervist ja elujõudu!

Lõpetuseks veel üks mõte. Kui olin Tartus haig-las, hakkas ühe pühapäeva õhtul tugevasti müristama ja vihma sadama. Minu kõr-val oli tilgutite all 83-aasta-ne naine. Tõmbasin justkui iseenesest kardina alla, läksin sealt ära ning kõndi-sin koridori lõppu. Aken oli avatud ja tänavad tühjad. Vihma sadas. Milline rahu, vaikus ja kaitstustunne va-litsesid selles majas!

Läksin tagasi tuppa ja too vananimene tänas mind, et olin kardina alla lasknud. Ütles, et tänu sel-lele ta ei kartnudki.

Hoidke üksteist! Elu hommik on ilus!

Marika Sulg, viljandlanna

PRÄÄNIK

EstYesi võrgustik tõi sel suvel arvukalt välismaa noori Pilist-verre talgulaagrisse.

PIITS

Männimäe Säästumarketi parklas haigutavad asfaldis sügavad uhteaugud.

UUDISED

Toimetaja HANS VÄRE, 433 0050, sakala@ajaleht.ee

TULNUKAD

Isegi maitstvaid võõrliike ei võeta iialgi omaks

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Kui soovite turult osta Eesti enda kartulit, kurki, tomatit või näiteks küüslauku, pole see võimalik — kõik need ja paljud teised omana tunduvad taimed on tegelikult võõrliigid.

Ja võõrliikide esindajaid ei võeta iialgi omaks, möödugu või tuhanded aastad. Väheasti sellisel seisukohal on keskkonnaministeerium, kes haldab ja täiendab Eesti võõrliikide andmebaasi.

Kõige rohkem tulnukaid on taimede hulgas, kokku 738 liiki. Järgnevad maismaa selgrootud 142, veekogude põhjaloomastik 15, kalad 14, linnud 13, imetajad kuue, plankton nelja ning kahepaiksed ja roomajad võrdsest ühe võõrliigiga.

Taimede hiigelpikka nimekirja jagub liike, millest tavaline inimene pole kuulnudki, näiteks hiiretudrik, suur ammi või harilik eleuterokokk. Teisalt on võõrastena kirjas ka need taimed, mida eestlased on harjunud kasvatama juba põlvkond põlvkonna järel, nagu sissejuhatuses nimetatud aedviljad. Leibki sünnib võõrast taimest, oma pole ei rukis, nisu, oder ega kaer. Võõrad on ka sibul, kapsas, peet, hernes, mürtsikelluke, tulp ja — nagu nimi tabavalt ütleb — võõras-ema.

Tuli ise või toodi

Keskkonnaministeeriumi andmeil on praegu Eesti looduses teada ligi 3000 liiki taimi, nii omi kui võõraid. Ministeeriumi looduskaitseosakonna spetsialist Merike Linnamägi ütles, et võõrliigina läheb kirja iga elusolend, kes on siia toodud. Kes on Eestisse ise jõudnud, on oma.

«Juba aastasadu Eestis kasvanud ja elanud liigid on võõrliikide nimekirjas pigem meeldetuletuseks,» märkis Linnamägi.

Kes saabus siia ise ja kes toodi, selle on tema sõnul aja jooksul kindlaks teinud teadlased. Pärast ammustest aegadest on asjatundjad vajaliku info leidnud ajaloolistest ülestähendustest. Eraldi toimkonda, kes kõnealuseid asju otsustab, ei ole ministeeriumil ka praegu.

«Kindlasti on Eestis liike, kelle kohta arvame, et nad on siia jõudnud looduslikult, kuid tegelikult on siiski inimese käsi mängus,» nentis Linnamägi.

Praegu hoiab võõrliikide

Eestlasele omane kartul on eakas tulnukas. Keskkonnaministeeriumi andmete järgi tähistame tänavu selle võõrliigi 222. aastat Eestis.

PEETER LANGOVITS (POSTIMEES)

nimekirjal silma peal Linnamägi ise ja suhtleb teadlastega, et uued tulnukad üles tähendatud saaksid. Kes on aga nimekirjas juba sees, sealt enam ei pääse.

Nõnda läheb nimekiri tasapisi aina pikemaks. Kui imetajate seas täienes see viimati tänavu veebruaris šaakaliga, siis taimedest lisandusid viimased võõrad ametlikult 1995. aastal. Siis leiti meie loodusest ahtalehine sininokk, harilik metsviinapuu ja vilt-kirsipuu.

«Ilmselt on ka pärast seda meil uusi liike loodusest leitud, kuid info ei ole keskkonnaministeeriumisse seni jõudnud,» ütles Linnamägi.

Milline on Eesti kõige vanem taim võõrliik, on Merike

Linnamäe sõnul keeruline öelda, sest tekib küsimus, kui sügavale minevikku ajaline piir tõmmata.

«Mõtleme või sellele, kui jääaja lõppedes jää taandus — seejärel hakkasid liigid siia tulema,» rääkis ta. «Paljude liikide täpne meile jõudmise aeg ei olegi teada.»

Võõras aastast 1714

Küll teadis Linnamägi öelda, mis ajast on vanim taimne võõrliik ametlikult üles tähendatud: see on 1714. aastal esimest korda meie looduses märgatud hobukastan. Järgmisel aastal täitub kastanil siin võõrana seega juba 300. aasta.

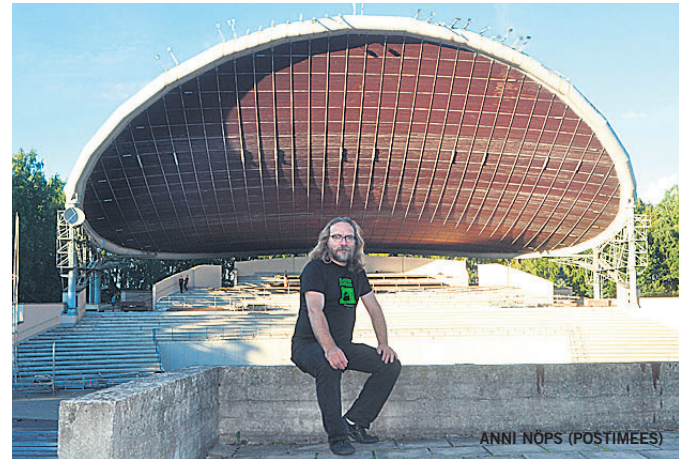
Daatumite puhul peab Lin-

namäe jutu järgi aga meele pidama, et kirja on pandud aasta, mil kõnealune liik jõudis vabasse loodusesse. Seega on iga tulnukas siin veelgi kauem elanud, kuid varjatult või kasvunud näiteks põllumaal.

Eestlaste põhitoiduseks peetav kartul murdis end esimest korda vabasse loodusesse 1791. aastal ning pärineb hoopiski Mehhikost. Samal aastal märgati meie avalooduses Aasiast toodud rukist ja nisu, Lähis-Idast pärit kaera ning Põhja-Aafrikast ja Aasiast sisse veetud otra.

Suure hulga teistegi võõrliikide Eestisse toomise aeg ja päritolu regioon on keskkonnaministeeriumi andmebaasis kirjas.

2 Politsei teatel käisid eelmisel nädalal kahes Suure-Jaani majapidamises kutsumata külalised. Neljapäeval varastati Jaska külas talu hoovilt sõiduauto järelhaagis Tiikitreiler ja tekitati sellega 400 eurot kahju. Reedel viidi Kootsi küla maja hoovist ära mootorsaag, viis liitrit bensiini ja raadio.

ANNI NÖPS (POSTIMEES)

Tartus vastu 20. augustit korraldatud öölaulupeoga «Järjepidevus» tähistati 25 aasta möödumist laulva revolutsiooni algusest ja Eesti Vabariigi 95. aastapäeva. Ühislaulmise peakorraldaja oli Margus Kasterpalu, kes on ka Ugala teatri loominguline juht.

«Koidu» sõnum ei sobinud laulupeole

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Öölaulupeol «Järjepidevus» tuli esitamisele 63 rahva armastatud laulu, kuid paarikümne tuhande liikmelise publiku nõutud Tõnis Mäe «Koit» jäi kõlamlata.

Öölaulupeo peakorraldaja, Ugala teatri loomingulise juhi Margus Kasterpalu sõnul ei olnud peo eesmärk lihtsalt pühased laule üle laulda. Valik tehti kindlatel alustel ja oli soov, et Tõnis Mägi küll on laval, aga laulab oma võimsa «Palve».

Öölaulupeo peakorraldaja Margus Kasterpalu, miks «Koit» ikkagi repertuaarist välja jäi, kuigi publik seda ootas ja kohapeal nõudis? Ei pea ju ilmtingimata ära laulma kõiki laule, mis on olemas. «Koidu» sõnum on selline, mida mina ei laseks praegu kõlada. «Koit» ütleb, et see, mis praegu on, ei ole hea ja oodatakse mingit uut vabadust. Arvan, et kui Tõnis Mägi lõpetas «Palvega» Maarjamaa eest, oli selles sõnum, mis on praegu hästi ajakohane.

Õigupoolest oli ka loomulik, et kui rahvas oli senikaua kontserdil ära olnud, tahtis ta

veel võimsamat ja aina juurde, kuid kuskilt peab piir jooksma. Seetõttu lõpetasimegi ühislauluga «Ta lendab mesipuu poole» veidi vaiksemalt ja helgemalt.

Ma ei tahtnud, et peost kujuneks päris rokk-kontsert, kus rahvas skandeerib lisalugusid juurde, kuigi korra see tehnilise viperuse tõttu nii läks.

Kuidas programm koostati? Laule oli kolmes grupis. Kõigepealt laulud, mida sai liigitada blokki «Tartu tervitus»: esinesid Tartu ansamblid ja esitati tartlaste kirjutatud lugusid.

Teine blokk oli «Laulva revolutsiooni lapsed», milles astusid üles ja tegid oma lugusid need, kes 25 aastat tagasi olid kas peagi sündimas või äsja sündinud.

«Järjepidevuse» blokk koosnes nendest lauludest, mis 1980. aastatel olid meile olulisteks ja märgilisteks tõusnud. Noored esitasid neid lugusid ise, vaheldumisi või korraga koos artistidega, kes laule originaalis tegid.

Kas te käisite ülelele ka Viljandis uuspatriotistlikul laulupeol, kus esines kuus näitlejat Ugala teatrist?

Viljandisse laulupeole ma kahjuks ei jõudnud. Olin väga väsinud, sest Tartu peole eelnesid mõned magamata prooviõpped.

Varas viis käimlast raha

Politsei- ja piirivalveameti pressiesindaja Ragne Keiski teatel murdi möödunud laupäeval Viljandis Väike-Turu tänaval ja Vabaduse platsil lahti avalike tualettide rahaauto-maadid, millega tekitati ligi 60-eurone kahju. Väike-Turu tänaval WC-sse pääses seetõttu veel eilegi täiesti tasuta: kui 20-sendine avast sisse lasti, uks avanex ja münt kukkus otse rahatagastussahilis. (Sakala)

ELMO RIIG

KIIRABI

Haigla loodab kohtust võitu

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandi haigla juhid Priit Tampere ja Enno Kase kõnelesid eile Tallinna halduskohtus vandeadvokaat Ants Nõmperi assisteerimisel sellest, miks nad ei lepi otsusega anda maakonna kiirabiteenus tartlaste korraldada.

Kevadel terviseameti tehtud konkursi tulemuse kohaselt peaks tulevast aastast hakama Viljandi- ja Järvamaal abivajajaid vedama sihtasutuse Tartu Kiirabi punavalged operatiivautod. Ehkki siinse raviasutuse juhatuse esimees Priit Tampere on varem Sakalale öelnud, et teenusest ilmajäämine ei tähenda märkimisväärselt rahalist kaotust, pole raviasutus siiski nõus kaotusega leppima enne, kui seda on kuulutatud ka kohtusaalis.

Sestap palkas haigla suve hakul end kaitsma advokaadibüroos Raidla Lejins & Norcous töötava Ants Nõmperi, keda peetakse Eesti üheks tuntuks meditsiiniõiguse spetsialistiks. Tema koostatud hagi heidab terviseametile ette esiteks seda, et konkursi tingimused olid seadustega vastuolus või mitut moodi tõlgendatavad. Teiseks viitab kaebus asjaolule, et Tartu kiirabi autopark ei ole dokumentide põhjal otsustades sugugi parem kui Viljandi haiglal.

Eile pealinnas peetud esimene kohtuistung jääb kõnealuses kaasuses ühtlasi viimaseks, sest kohtunik Villem Lapimaa andis lubaduse kuulutada otsus välja juba kahe nädala pärast, 6. septembril.

Ants Nõmper avaldas eile pärast istungit kohtu operatiivse töö üle rahulolu. «See on teema, millest sõltuvad otseselt inimesed. Seega on kiire menetlus elementaarne,» sõnas ta.

Et praegu osutab Viljandimaal kiirabiteenust kohalik raviasutus, seisavad operatiivõidukid jõudehetkel haigla ees varikatuse all. ELMO RIIG

Ühtlasi kinnitas kaitsja, et usub Viljandi haigla võitu ning läheb seetõttu peatselt otsusele vastu optimistlikus meeleolus. «Kui suhtuksin asjasse kuidagi teisiti, poleks üldse mõtet kohtusse minna.»

Kui Tartu kiirabi peaks vaidluse lõpuks siiski peale jääma, on selle juhid lubanud, et Viljandimaa patsientidele ei muutu senisega võrreldes midagi. Ühtlasi on räägitud võimalusest, et suurem osa praegusi Viljandi haigla kiirabitöötajaid saab siin uue tööandja alluuses sama ametit edasi pidada.

Peamise ümberkorralduse on Tartu kiirabi kavandanud brigaadide tööruumide ja autode parkimiskoha ületoomist Pärsti valla territooriumil paikneva haigla juurest kesklinna. Väidetavalt lüheneks

SELGITUS

ANTS NÕMPER, vandeadvokaat

Saime enda kätte konkursile esitatud dokumendid, millest nähtub, et vanim Tartu kiirabi kasutatav auto pärineb aastast 1985. See ei saa kuidagi vastata tingimustele.

sellega märkimisväärselt mõnesse maakonna punkti jõudmise aeg.

Kiviaia ehitamine ümber vana pastoraadi oli märgilise tähendusega. Hermann Kalmus rääkis naljaga pooleks, et ka sadade aastate pärast saavad praeguste noorte talgulist järeltulijad õhata: «Siin ladus kiviaeda minu esivanem!» Fotol juhendab Arvo Saad hispaanlast Rafael Caulin Atienzari (punases).

Pilistveres töötavad välismaa talgulised

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Praegu askeldab Pilistveres 14 välismaalt tulnud talgulist, aga möödunud nädalal oli seal ehitus- ja koristustöödega ametis lausa 23 noort.

Pilistvere koguduse vaimulik, laagriliste talgujuht Hermann Kalmus rääkis, et küla on liitunud organisatsiooniga EstYes, millel on harusid mitmel pool maailmas, ja just selle võrgustiku kaudu rahvusvaheline talgulaager Pilistverre jõudiski.

Seitsme riigi noored

Noori, kes on vanemad kui 18 aastat, kogunes külla tööd tegema ja Eestiga tutvuma Hiinast, Jaapanist, Hispaaniast, Prantsusmaalt, Saksamaalt ja Tšehhist ning muidugi löövad kaasa oma kogukonna noored.

Varasemal kahel aastal on Pilistvere koostööd teinud Imaverrega. «Sealsed laagrilised tulid muidu nädalaks siia, aga sel aastal otsustasime ka ise rühma vastu võtta,» lausus Hermann Kalmus.

Tõtt-öelda tegutses ka tänavu nädalakese koos Imaverrega laagrilistega. Nood paiknevad küll teises maakonnas, kuid Kalmuse sõnul ühendas kohti kunagise haldusjaotuse järgi ühe kihelkonna vaim.

Imavere noored lahkusid juba läinud pühapäeval, kuid Pilistvere omad jätkavad selle nädala lõpuni. «Tavaliselt need ongi kahenädalased laagrid,» lausus Kalmus.

Talgujuhi jutu järgi sai korralikult koristatud Pilist-

vere kivianger. See kivistest kuhjatud haud, mille peatsis paikneb suur rist, meenutab eesti rahvale Siberisse küüditatud omakseid. «Noored rohisid seal teid ja kivide ümbrust. Lisaks tegid nad põhjalikult korda Pilistvere kommunistliku genotsiidi ohvrite mälestusmärgi ümbruse ja koristasid küla kivi-, puu- ja lehesodist,» loetles Hermann Kalmus.

Laagrilistele püütakse pakkuda võimalikult mitmekesist tööd. «Meil oli kiviaia ladumise koolitus, millest võttis osa ka siit kandi rahvast,» ütles talgujuht ja täpsustas, et seal õpetati vana kiviaia ladumise kunsti ning seda, kuidas vanu aedu taastada.

Eile võeti kavva lauda- ja aidamüüride konserveerimine. Selleks oli külas kirikla talli-tõllakuuri kivivare, mida talgulised päästma asusid.

Välismaalased toovad Pilistverre vaheldust ja

värve, sest pole just tavaline kohata väikeses maakohas noori, kes tahaksid ise rääkida oma kodumaast ja agaralt kuulata Eesti elust.

Tahavad ilma näha

Laagriliste vastuvõtjatel on kohustus näidata neile Eestit ning Hermann Kalmus rääkis, et noortega käidi Hüpasaare rabas ning võeti ette bussireis Tartusse ja Otepääle.

«Lootust on, et maal elu ikka jätkub, aga selleks peab olema julgust ja pealehakkamist, sest nii saab organiseerida väga palju,» tähendas vaimulik ja lisas, et tegelikult ei oska ta arvatagi, mis toob maailmast noori kokku näiteks Pilistverre. «Aga ju see on nii, et noored inimesed tahavad kogemusi saada ja ilma näha ning neile on teada, et töö eest saavad nad korraliku toidu ja majutuse.»

Mitme poolt kokku tulnud laagrilised on teinud erinevaid roogi. Pildil on jaapani neidude valmistatud aasiapärase riisilalat lõhe, kurgi ja vetikatega. Toitu kaunistavad volditud kured.

Viljandimaa
Arenduskeskus

Viljandimaa Arenduskeskus on koostöös Viljandimaa Omavalitsuste Liidu ja Viljandi Maavalitsusega välja kuulutanud

VILJANDIMAA ETTEVÕTJATE TUNNUSTAMISE

- viies kategoorias:
- Viljandimaa maaelu edendaja 2013
 - Viljandimaa edukas alustanud ettevõtja 2013
 - Viljandimaa parim väikeettevõtte 2013
 - Viljandimaa parim suureettevõtte 2013
 - Viljandimaa loomevaldkonna ettevõtja 2013

Ettevõtjate tunnustamise statuudiga saab tutvuda ning viited kandidaatide esitamiseks ja täpsemad juhised asuvad Viljandimaa Arenduskeskuse veebilehel arenduskeskus.viljandimaa.ee/ettevotjate-tunnustamine.

Auhindade esitamine toimub kuni 6. septembrini 2013 ja auhinnad antakse pidulikult üle 11. oktoobril Viljandimaa Ettevõtlusnädala raames.

Hambaarst Ene Paal avab Viljandi kesklinnas ortodontiakliiniku.

ELMO RIIG

HAMBUMUS

Uues ortodontiakliinikus tehakse naeratus kauniks

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

2. septembril avab Viljandis aadressil Tallinna tänav 2-b uksed ortodontiakliinik.

Kliiniku omanik on hetkel Viljandis ainuke sel alal töötav spetsialist ortodont Ene Paal, kes varem oli osalise koormusega ametis sealsamas kõrval Dentes A&E-s. Koostöö jätkub, sest ortodontid vajalikud röntgenipildid on võimalik patsientidel teha Dentes A&E-s.

«Kõik läks kenasti, aga nägin, et vajadus ortodonti abi järele on suur, ja soovisin oma käe peal tegutseda hakata,» rääkis Ene Paal. Tema sõnul suurendab see samm tunduvalt töömahtu, aga avab ka suuremad võimalused. Tartu ülikoolist hambaarstidiplomi saanud spetsialist on sealsamas läbinud ortodontia residentuuri ja sooritanud erialaeksami Edinburghi kuninglikus kirurgiakolledžis.

Pole pelgalt moeasi

Meditsiinisinonastiku järgi on ortodontia hambakorrasutusõpetus ehk teisisõnu vale hambu-

muse korrigeerimine. Ortodonti patsientideks on inimesed, kes soovivad lasta raviaparatuuride abiga hambumust korrigeerida. Lähtuvalt sellest, kas tahetakse vaid hambakaart korrastada või teha keerukamat ravi, valitakse ka aparaadid. Ravi tehakse nii lastele kui täiskasvanutele.

Hambumuse korrigeerimiseks on kõige tõhusam ja kiirem võimalus breketid, kuid alternatiivina neile on uues kliinikus võimalik hambaid reastada Invisaligni kapede abil. Need on hambakatted, mis disainitakse ja valmistatakse patsiendile arvuti abil. Kapede eelis on see, et need on vähe märgatavad ning neid on võimalik hammaste puhastamise ja söömise ajaks suust eemaldada, kuid ravi on kulukam kui breketite puhul.

Ortodontia pole pelgalt iluteenus, sageli mõjutavad puseriti hambad tervist ja enesehinnangut ning võivad takistada näiteks hambaproteeside paigaldamist või soodustada igemehaiguste arengumist.

Küsimusele, kas üha suurem nõudlus hambaid korras- tava arsti abi järele on moeasi või ongi inimeste hambad vile- samaks muutunud, vastas Ene

Paal, et õiged on mõlemad põh- jused.

«Ühest küljest tahavad inimesed tõesti kenad välja näha ja kui selleks on võimalus, tehakse ka hambad ilusaks. Teisest küljest on viltusi hambaid üha rohkem ja see on seotud elustiiliga,» selgitas Paal.

«Hambad on ju vaid üks osa inimesest ning kui kogu skelett on väheste füüsilise aktiivsuse tõttu rühivigadega, võib ka hambumus olla vale ning hambad puseriti. Tänapäeval süüakse toitu, mis vajab tunduvalt vähem närimist kui vanasti, ja palju magusat. Toiduvalik omakorda mõjutab nii hamba- kaarte kui hambahaiguste arengut,» lisas ta.

Arst lisas põhjuste loetellu veel üha laiemalt levivad allergiad, mis sunnivad inimest nina asemel suu kaudu hingama, muutes niimoodi huule-, keele- ja põselihaste survet hambakaartele ja põhjustades hambumusanomaaliarengut.

Liiga pikk ooteaeg

Üks, mis Ene Paalile poole kohaga töötades muret tegi, olid liiga pikad järjekorrad. «Kui- gi breketid on vaja pinguta- da kord kuus, sain patsiendi tagasi kutsuda alles kahe kuu

pärast, sest varem polnud vaba aega. See aga pikendab kogu raviprotsessi ja mõjub ka tulemusele halvasti.»

Selle ravi ajal on patsientidel tavalisest raskem hambaid puhastada ning mida pikem on ravi, seda suurem on risk, et halva puhastamise tõttu võivad hambaemailile tekkida kahjustused.

Kui arstil on haigekassaga sõlmitud vastav leping, on alla 19-aastastele patsientidele ortodonti teenus teatud diagnooside puhul haigekassa kulul, teistele on ravi tasuline.

Lisaks arstile alustab 26. septembril kliinikus vastuvõtu suuhügienist Eneken Pukk. Tema on eriväljaõppe saanud hambaraviõde, kes hakkab eemaldama hambakivi ja teeb soodapesu pigmentatsioonilai- kude puhastamiseks. Suuhü- gienisti juurde soovitatakse minna breketitega patsienti- del, suitsetajatel ja kohvisõpra- del. Igemehaigustega patsien- did peavad regulaarselt käima nii hügienisti kui parodontoloogi ehk igemearsti juures.

«Eneken Pukk hakkab meil käima Pärnust ja esialgu on tema vastuvõtt kavandatud kord kuus, aga kõik sõltub nõudlu- sest. Kui vaja, tuleb ta sageda- mini,» ütles Ene Paal.

Viljandi noored musitseerisid Austrias

JOHAN-KRISTJAN KONOVALOV
sakala@ajaleht.ee

Möödunud laupäeval naasid Viljandi muusikakooli noored reisi Austriast, kus nad andsid kolm menukat kontserti ning käisid kuulsate heliloojate radadel.

Viljandi noorte sümfooniaorkester ning muusikakooli puhkpilliorkester ja neidudekoor lahkusid Viljandist 8. augustil. Lisaks kahele bussile, millega sõitsid sadakond last ja neid saatvad täiskasvanud, oli kaasas eraldi kaubik, millesse olid mahutatud kõik instrumendid.

Õpilastega kaasa sõitnud lapsevanem Tuulike Kivestu kinnitas, et reis läks algusest lõpuni suurepäraselt. «Korraldamisel ei olnud laste heaolu ja mugavuse arvelt tehtud ühtegi hinnaalandust.»

Kui esimene kontsert anti terve Austrias viibimise aja ööbimispaigaks olnud Riedi linnas, siis teine kontsert leidis aset Wolfgang Amadeus Mozarti sünnilinnas Salzburgis. Seal oli esinemispaigaks kuulus Mirabelli aed, kus astub suve jooksul üles sada orkestrit kõikjalt maailmast ning kus muuseas on üles võetud kaadrid filmist «Heli- sev muusika». Noorte viima-

ne kontsert oli Põhja-Austria linnas Welsis.

Esinemiste kõrval mahus päevadesse palju huvitava. Näiteks käidi köisraudteega avastamas Salzburgi ümbritsevaid mäetippe.

Tuulike Kivestu sõnul oli publikut igal pool palju ja esinejad võeti alati soojalt vastu. Viinis viibides käidi ära rahvuskalmistul kuulsate heliloojate Franz Schuberti, Johannes Brahmsi, Johann Straussi ja Ludwig van Beethoveni haua. «Luues lastes sellise seose nende heliloojatega, tekib ka nende muusikat mängides täiesti uus side,» leidis Kivestu.

Olgugi et ajakava oli tihe, jõuti käia ekskursioonil kõigis kontserdilinnades ning pealinnas Viinis. Puhkepäev oli noortel Riedis.

Reisi korraldada aidanud projektijuht Kristiina Alliksaare jutu järgi käis Austrias 98 last ja noort ning 13 õpetajat ja saatjat. Kohapeal aitas kontserte korraldada Oberbergi muusikakooli direktor Hubert Gurtner.

Viljandi muusikakooli direktor Tonio Tamra pidas reisi samuti igati õnnestunuks. Ta leidis, et kontserdid läksid tuuri edenedes aina paremaks. Viimane esinemine Welsi raekojas oli tema sõnul väärikas ja akadeemiline ning publik kuulas viljandlasi hiirvaikselt. Pärast kontserdi lõppu ütles oma tervitussõnad Eestile ja Viljandile Welsi linnapea.

Mano Meelis Onni soleerib trompetil Viljandi muusikakooli puhkpilliorkestri ees Riedi kontserdil.

ERAKOGU

Pärsti külade rahvas koguneb laupäeval

Laupäeval peetakse Heimtalis Pärsti valla külade päeva, kuhu on oodatud kõigi valla külade praegused ja endised elanikud.

Kell 13 algavasse programmi kuuluvad muu hulgas rongkäik, võrkpallivõistlus, näidend «Elu ilusamad õied», tantsuõhtu ja õpitoad, kus saab tutvuda näiteks vi-

gursõiduga ja arendada käsitöösust.

Omaette sündmuseks kujuneb kell 16 mõisahoonest liikuma hakkav pönnide paraad, millele oodatakse kõiki, kel on mõni pönn või tirts veel vankris või kärus.

Pärsti valla külade päeva peetakse neljandat korda. (Sakala)

ROBBIE WILLIAMS

Kuidas suurkontserdil ellu jääda

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Kui Viljandis koguneti rahvustunde ergutamiseks teisipäeval Sakala keskusesse, siis Tallinnas kruvisid patriotismi üles kuuskümmend tuhat muusikasõpra. Kuningine Briti poistebändi taustahurm Robbie Williams juhtis vägesid.

Pean kohe alguses tunnistama, et suhtun suurtesse rahvahulkadesse nagu Põhja-Korea külastamisse. Pole päris minu tassitais teed nii-öelda. See kordne saaga sai alguse aga lapse sünnipäevast.

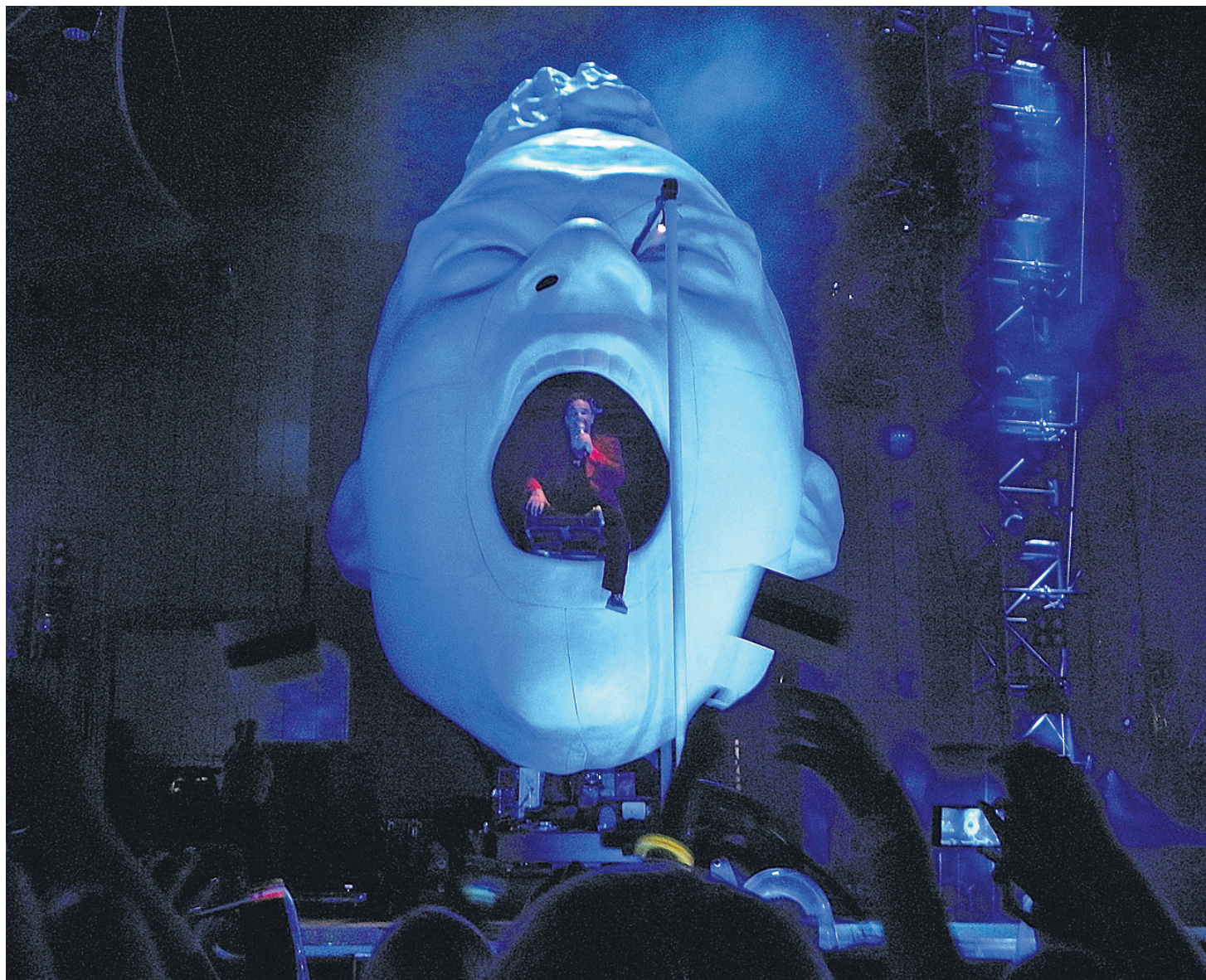
Vanavanemad tegid saatusliku vea ja kinkisid elu õiele rahaümbriku. Kahjuks oli külastiste seas teisigi sama ebapädeva otsuse langetanud. Rahast saab teadagi kõiksugu jama sündida.

Nii juhtuski, et kui ühel päeval pahaaimamatult koju laekusin, rabati mind jalust uudisega, et nüüd on nii lapse kui meie endi säästud magama pandud ning õnneks oli eraisiku pankroti väljakuulutamise hetkel printeris veel pisut tahma. Laps keksis jalalt jalale, vehkis piletitega ja kiljus, et saab nüüd mingit Olly-nimelist noormeest ligidalt kaeda — see on Robbie Williamsi soojendusesineja. Enne minestamist jõudsin veel mõtlikult kõhatada.

Pühalikult palverännakule

Lükkasin siis taasiseseisvumise aastapäeva hommikul lipu vardasse ja asusime teele. Kui auto tagaistmelt kostis järgmised kaks tundi kõrgendatud häälel soojendusskandeermist, siis juhiistmel avati suu vaid piruka haukamiseks. Tanklates käimine teeb minu jaoks alati sedasi.

Olles mõnda aega pealinna liikluskeerises kaootilisi sõlmi joonistanud, jõudsin lauluväljaku ligidusse. Hetkeks tundus, et neil on seal lasteaiad eriti suurtele põnnidele: ümbruskorvadesse rüütatud sajakilostest isenditest. Peagi selgus, et neile kõigile on antud voli konarlikus eesti keeles teada anda, et ma ei ole ühtegi ümberkaudsesse parklasse teretunud, sest kaugelt tulnud külalised on need oma tankidega juba hõivanud.

Päid ilmus lavasügavusest nii tuld purskavate kui vett sülitavatenä.

2 x ELIISA MATSALU

Kui olin paar korda liiklusvooga kesklinna ja tagasi uimerdanud, leidsin mõne ruutmeetri vaba pinda Pirita tee äärest. Kaasa teatas reipalt: «Noh, ma ju ütlesin, et tasub natuke otsida!»

Jõudsin värvate juurde tund enne nende avamist. Tuli hingelisi fänne polnud õnneks ülearu palju ja tütre mahitusel asusime järjekorda. Meeleolu oli ülev. Lätlased pakkusid soomlastele Sovetskoje Igristojet, üks nokastanud Maarjamaa poeg, kes oli pahasti juuksezelee tuubi otsa kukkunud, rääkis pehmel keelel roppe anekdoote ja tütar küsis minult iga kahe minuti järel kella. Abikaasal läks paremini: tema veetis oma tunnikese tualetijärjekorras.

Et jagamist ootasid ka kolm tuhat fännipaella, läks värvate avanedes korralikuks Ümera lahinguks. Otsustasin värikaks jääda ja sisenesin kont-

serdialale kõndides. Sellegipoolest jagus üks esiridadesse lubav roosa pael ka minu randmele.

Kebab sulle, raha mulle

Imetlesime lava ära ja otsustasime pisut toituda. Kõigepealt jäid aga silma horisondini kulgevad õllekraanide read. «Jannusse siin küll ei jää», mõtlesin mõrult käega taskus juhuluba kombates.

Peagi leidsime andke-kõik-oma-raha-meile-ala siiski üles. Kuigi valik oli hapukurkidest seakootideni, hakkas silma, et meie uus rahvustoit paistab olevat kebab, mida põlevasilmsete mägede pojad daamidega flirtides ja meeste paljutähenduslikult noogutades kõikjal pakkusid.

Hakkasin just oma tagasihoidlikku valikut teatavaks tegema, kui mind kompsude kuhja alla maeti. Kõlaritest kostis,

et soojendusartist tuleb kohe lavale. «Sina ju nagunii seal ees trügida ei viitsi», andis pere teada. Kõigevägevam nägi, et neil oli õigus.

Sättisin end heaga platsi äärde külitama ja vaatasin, kuidas naljakates pükstes kaabuga poiss vaese mehe Michael Jacksoni kombel oma kubeme kallal rapsib. Vaevalt jõudis bänd kolmanda loo lahti lüüa, kui kolme põhjanaabritest emasisendi tagapalged mu vaatevälja hävitasid. Tuli ennast püsti upitada ja show'd seistes edasi piielda.

Vaatepilt oli päris uhke. Lauluväljak oli üsna tihedalt inimesi täis ning rahvuslippe võis lugeda tuhandetes. Muusikud tegid üle keskmise võimsa etteaste, arvestades, et peasisineja ootuses hoiti volüümnupp pooles vinnas, kasutati ainult lava keskosa valgust, solisti catwalk'idele (rahva sekka ulatuv lavaosa — toimetus)

ei lubatud ning kaameratega kopteri tiim istus alles kuskil burksiputkas, kohud soustisid.

Ühtäkki tundsin, et oma muljetavaldavast massi vertikaalis hoides olen kuidagi solvanud vasakut jalga. See ähvardas terava surina saatel lahkumisavalduse lauale panna. Komberdasin toidualale istuma.

Kahurid ja viled toodi välja

Vahepeal sain sõnumi perelt, kes andis teada, et on päris lava ees ja vahepeal rahvahulgast välja ei trügi. Et ma ajakirjanikuna atesteeritud polnud ja pinde ajav jalg liikumispuudena kõne alla ei tulnud, piirdusin seina najale nõjatumisega ja jäin Robbiet ootama.

Olin mõtetes just rukkililledega pikitud ristikuväljale jõudnud, kui mind raputasid reaalsusesse võimsad mürtsa-

tused ja kirev tulemäng. Kuningas oli kohal. Ta laskus alla lava tipust leegiheitjate vahelt ja esimeste hetkedega oli selge, et tema kontserdituuri pealkiri «Take the Crown» ehk «Võta kroon» oli siiralt sarkastiline — keegi poleks julgenud. Tema esimene lause «Munimi on Robbie Williams ja järgmised kaks tundi on teie tagumikud minu omad!» sai tõeks.

Ma ei hakka siinkohal rääkima muusikast ega täiesti pöörasest lavakujundusest, aga ütlen ausalt, et sain kananaha ihule, kui keset tuuri viimast kontserti võttis staar kätte suure sinimustvalge lipu, selle pea kohale tõstis ning rääkis, kui suur au tal on esineda nii võimsale rahvale neile nii tähtsal päeval. Kui lisada fakt, et selles hetkest sai osa kinosaalide täite viisi eri maade inimesi, kellele kogu ilu otseülekandes edasi anti, võib öelda, et «Welcome to Estonia» sai sellel hetkel uue tähenduse.

Vastu tahtmist taksojuhiks

Sain soodsalt platsilt minema ning kõlgutasin peret oodates auto juures jalgu. Järsku lendas ligi üleemeelik ingliskeelne seltskond, kes tahtis kesklinna saada. Keeldusin viisakalt. Tüübid tõmbusid eemale aru pidama. Siis tõugati üks pundist välja ja see hiilis mulle külje alla eurosid lehvitama. Et kas nii saab. Seletasin, et mul on ees pikk sõit, perega ja hoopis teises suunas. Hetke olid väljamaalased nõutud. Õnneks märkas üks neist, et eemalt paistavad kõrtsi tuled. Hõisates pistsid kõik nende suunas plagama. Kerisin aknad üles ja vajutasin ukseid lukku.

Kuigi esimene tund möödus pikas autokolonnis teosammul venides, tundus kõik siiski ladus kui riigivalitsemine. Laps teatas, et oli Ollyt nähes suurest rõõmest pisara poetanud, ja hakkas norskama. Mina veetsin abikaasaga tagasitee elamusi jagades ja mööda süstivatele surmapõlguritele keskmise sõrmega vehkides. Viimati mainitu üle elukaaslane isegi ei pahandanud. Ju teadis, et keegi ei näe.

Kui hommikul pärast neljatunnist und endale tööinimese nägu ette manada üritasin, jõudsin arusaamisele, et kõik see polnud pidupäeva tähistamiseks üldse paha viis. Palju isesesisvust meile kõigile!

Kuningas väärilt oma krooni kaitsmas

Kuldne ülisuur artisti pea polnud vaatamängu ainus.

Rahvahulk kontserdi algust ootamas. Ruumi veel jagub.

ÜLLAR PRIKS

Rimi
Hypermarket

21.08-03.09

**LASTE- JA
BEEBIPÄEVAD!**

PAKKUMISED RIMI HÜPERMARKETITES

-25%

Kõik tordid

Rimi õrrekanade munad, M, 10 tk
0.10/tk

Candyking lahtised kommid, kg

Aptamil
jätcupiimasegu,
1 aastastele, 600 g
11.65/kg

Pampers mähkmed
• midi 4-9 kg, 112 tk /0.17/tk
• maxi 7-18 kg, 99 tk /0.19/tk
• junior 12-25 kg, 82 tk /0.23/tk
• xl 16+ kg, 76 tk /0.25/tk

Päevikud, tk

2⁹⁹
alates

8⁴⁹

Noorte päevik, tk

Mini Timix koolimärkmik, tk

23⁹⁹

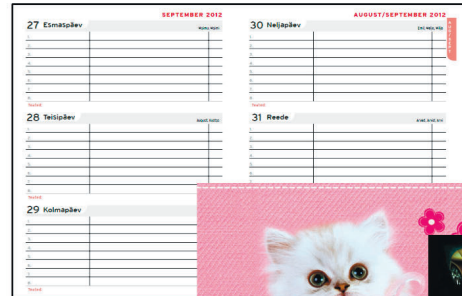
Vihik, 12 lehte, tk

- jooneline
- ruuduline

0⁰⁹

0⁷⁹

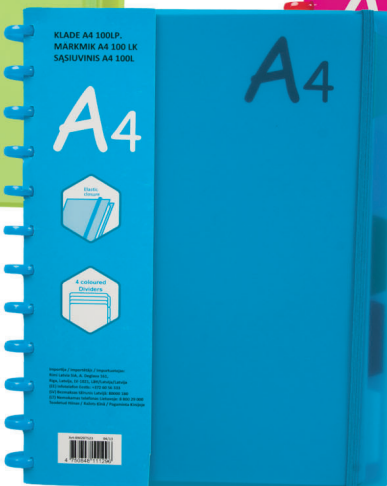
Koolipäevik kuupäevadega, A5, tk

2⁹⁹

3⁹⁹

Kaustik, A5, 40 lehte, tk

- jooneline
- ruuduline

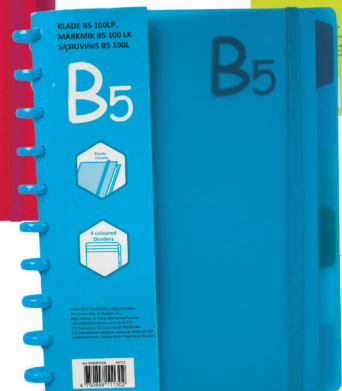
Märkmik, A4, 100 lk, tk

Fiiberotsaga tindipliatsid, 12 tk

2⁷⁹

Märkmik, B5, 100 lk, tk

0³⁹

Vihik, tk

- Hot Wheels, jooneline, 12 lk
- Hot Wheels, ruuduline, 16 lk
- Barbie vihik, 12 lk
- Barbie vihik, 12 lk

2⁶²

Eemaldatav vihikukile, 3 x 0,5 m

Vihikute kattekile, tk

149

B5 valemivihik, tk

- eesti keele
- matemaatika
- inglise keele

059

Kaustik, 32 lehte, tk

- Hot Wheels ruuduline kaustik, A5
- Hot Wheels kaustik, 203x170 mm
- Barbie kaustik, 203 x 170 mm

279

209

599

Pliatsikott, tk

Pliatsikott, tk

Pliatsikott pliiatsitega, tk

Kõik joonistamis- ja maalimistarbed

-30%

v.a. kampaaniatooted

21.08-27.08

-20%

Lotte koolitarbed

-20%

Maped koolitarbed

-20%

Lai valik Hello Kitty koolitarbeid

-20%

Valik Monster High koolitarbeid

-40%

ACME ja Verbatim DVD ja CD toorikud

-20%

Valik Lennukid koolitarbeid

*Koolikaupade saadavus kaupluste lõikes erineb.

Ülemiste Keskuse Rimi hüpermarket
Suur-Sõjamäe 4, 11415, Tallinn
Avatud 8 - 22

Magistrali Rimi hüpermarket
Sõpruse pst 201, 13419, Tallinn
Avatud 8 - 22

Laagri Rimi hüpermarket
Pärnu mnt 556a, 10916, Harjumaa
Avatud 8 - 22

Pärnu Rimi hüpermarket
Papiniidu 8,10, 80042, Pärnu
Avatud 8 - 22

Viljandi Rimi hüpermarket
Tallinna tn. 41, 71020, Viljandi
Avatud 8 - 22

Lasnamäe Centrumi Rimi hüpermarket
Mustakivi 13, 13912, Tallinn
Avatud 8 - 22

Haabersti Rimi hüpermarket
Haabersti 1, 13516, Tallinn
Avatud 8 - 22

Tartu Rimi hüpermarket
Rebase 10, 50104, Tartu
Avatud 8 - 22

Tartu Lõunakeskuse Rimi hüpermarket
Ringtee 75, 50501, Tartu
Avatud 8 - 22

Rakvere Rimi hüpermarket
Tõremäe küla, Rakvere vald,
44415, Lääne-Virumaa
Avatud 8 - 22

Norde Centrumi Rimi hüpermarket
Lootsi 7, 10151, Tallinn
Avatud 8 - 22

Sõpruse Rimi hüpermarket
Sõpruse pst 174/176, 13413, Tallinn
Avatud 8 - 22

Narva Rimi hüpermarket
Tallinna mnt 19c, 20303, Narva
Avatud 8 - 22

Pakkumised kehtivad ainult
Rimi hüpermarketites 21.08 - 03.09.2013

TEEMAD

Toimetaja RANNAR RABA, 433 0051, rannar.raba@ajaleht.ee

80

Aktsiaselts Würth kuulub rahvusvahelisse Würthi kontserni, millel on esindusi enam kui 80 riigis.

ELMO RIIG (MONTAÄZ)

Kui algul küsis Würth uue kaupluse jaoks maatükki linnalt, siis nüüdseks on firma selleks otnud eraomanikult trükikoja ees oleva krundi.

ARENDUS

Uus kauplus rajab teed äripiirkonna kasvule

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Tööriistade ja kinnitusvahenditega kauplev rahvusvaheline kontsern Würth plaanib tuleva aasta esimesel poolel Männimäel valmis saada poe ning anda niiviisi hoogu Reinu tee äriala laienemisele.

Viljandi linnavalitsus algatas aasta tagasi trükikoja kõrval elamurajooni naabruses korraga kolme maatüki planeeringu, võimaldamaks praegu Reinu tee tagumisse otsa jääval äri- ja tootmispiirkonnal laieneda kesklinna poole. Esimese pääsukesena sai linnavalitsuse heakskiidu ja ehitusloa Würthi uue kaupluse eelprojekt.

Kerge konstruktsioon

Kui esialgu kõneldi võimalusest teha Würthi esindus linna valduses olevale maatükile, kus alles mõne aasta eest roostetasid veneaegsed plekist garaažid, siis idee arenedes soetas ettevõtte uue maja tarvis hoopis Reinu tee ääres trükikoja ees oleva väiksema maa-

tüki. Varem kuulus see osaühingule Tradeunion, kelle omanduses on ka trükikoda.

Milline pood välja nägema hakkab ning kui palju firma sellesse investeerib, pole esialgu siiski veel selge. «Summade üle ei tahaks spekulierida enne, kui ehitushange on lõppenud,» selgitas Würthi juhatuse liige Lauri Luks.

Tema sõnul on osauhindu Proff Praktik spetsialistid praegu ametis projekteerimisega ning ehitajat asub Würth otsima kohe, kui nad on oma tööga lõpule jõudnud. «Esialgne plaan on avada pood järgmise aasta esimesel poolel, aga kas asi nii läheb, ei julge ma veel kindlalt väita. Kõik sõltub sellest, kuidas ettevalmistused sujuvad,» rääkis Luks.

Ruuminappus kannustab

Äri sisulist poolt ei ole Würthil Viljandis plaanis märkimisväärselt muuta. Ka uues majas tahab firma jätkata samasugust müügitööd, nagu on tehtud seni Planeedi tänavas paiknevas esinduses.

Uue maja järele janunetakse eeskätt sellepärast, et praeguses kohas seistakse silmitsi ruumikitsikuse ning parkimiskohtade vähesusega. Kogu tulevane maja jääb Würthi käs-

tusse, rendipindu sinna ei plaanita.

Samas piirkonnas on töös veel kaks detailplaneeringut. Neist esimene näeb ette laiendada trükikoda naabruses olevate garaažide suunas. Millal see teoks võiks saada, ei ole Tradeunioni esindaja Tarmo Laaguse sõnul otsustatud. «Lähemas tulevikus pole kavas koppa maasse lüüa. Ootame ja vaatame, mis saab edasi,» lausus ta.

„**Esialgne plaan on avada pood järgmise aasta esimesel poolel, aga kas asi nii läheb, ei julge ma veel kindlalt väita.**

LAURI LUKS,
Aktsiaseltsi Würth
juhatuse liige

Kõige suuremale, Reinu tee ning Tina ja Lennuki tänavaga piirnevale lagedale alale võiksid linnaplaneerijate arvates kerkida kauplus ja konto-

rid, sest ametnike ettekirjutuse kohaselt ei sobi sinna müra-rikas tootmine, mis võiks naabermajades elavaid inimesi häirida.

Esimest korda oli plaan ehitada kõnealusesse kohta suur pood kõne all kolme kümnenendi eest. Siis taheti sinna teha samasugune kaubahall, nagu kerkis 1980. aastate lõpul Paalalinna Põhja puistee ja Lääne tänava nurgale.

Männimäe äri- ja tootmisalal on endale sobiva koha leidnud hulk maakonnakeskuse ettevõtluse seisukohast tähtsaid firmasid. Seal tegutsesid näiteks aktsiaseltsid Viljandi Metall ning Viljandi Aken ja Uks. Samuti on linlased harjunud sealsetest kaubanduskeskustest soetama ehitus- ja aiatarbeid, sanitaartehnikaseadmeid ning elektritarvikuid.

Ka ettevõtluspiirkonna teises, Riia maantee ja ringtee ristmiku poolses otsas asus linn hiljuti ettevõtluse arendamise sihtasutuse toel rajama teesid ja taristuid, et maatükile, mida ümbruskonna elanikud varem omavoliliselt aiamaadena kasutasid, võiksid kerkida tootmishooned. Paki- automaate tootev osauhing Cleveron on näiteks lubanud sinna teha uue tehase.

Mahetootjate ühistu on jõudsalt arenenud

Mahetootjaid koondav tulundusühistu Eesti Mahe, mis alustas kümme aastat tagasi tegevust 35 liikmega, on nüüd kasvanud 93-liikmeliseks.

Ühistu vahendusel turustatavaid tooteid võib Eestis leida enam kui 170 müügikohast. Viimase viie aastaga on käive kasvanud rohkem kui viiekordseks. Suure panuse on sellesse andnud asjaolu, et müük on laienenud ketikauplustesse.

«Tulundusühistu Eesti Mahe löid kümme aastat tagasi mahetootjad, et paremini turule pääseda,» ütles juhatuse esimees Tiia Klein. «Oleme kasvanud tugevaks organisatsiooniks, mille logo-ga tooteid võib leida kümnest Eesti müügikohtadest, nii kaubanduskettidest kui mahe- ja talutoodete poodidest. Võin kinnitada, et nii tootjaid ja tooteid kui müügi-kohti tuleb järjest juurde.»

Mahetootjate ühistu tegevjuht Jaan Nõmmik ütles end tundvat rõõmu teadmisesest, et nõudlus kohalike mahetoodete järele kasvab järjest kiiremini ning see on kenasti kajastunud ettevõtjate

käibes. Eriti heaks peab ta seda, et ühistu klientide hulka on viimasel ajal ridamisi lisandunud lasteasutusi ja restorane.

«Eesti Mahe ühinemise kõige suurem pluss on see, et tootja ei pea muretsema kauba realiseerimise pärast: toodangu turustamise ning uute müügikohtade otsimisega tegeleb ühistu. See tähendab, et tootja saab keskenduda oma põhitegevusele,» tõi ühistu ühe plussi välja selle liige Heino Sakeus.

Statistika järgi on Eesti maheturg tõusuteel. Turu-uuringuid tegeva Emori andmete järgi oli kodumaiste mahetoidutoodete käive 2011. aastal ligi kaks korda suurem kui 2009. aastal. Eesti mahetootjad ja -töötajad pakuvad järjest suuremat valikut: kui 2009. aastal oli võimalik osta umbes 400 Eesti päritolu mahetoodet, siis möödunud aastal oli neid juba üle 800.

Tulundusühistu Eesti Mahe on suurim kodumaise mahetoidu vahendaja. Siinsete tootjate saadusi müüakse ka Läti, Taani ja Soome. Et maheliha turule jõuaks, omandas Eesti Mahe 2006. aastal enamusosaluse Märjamaa lihatööstuses. (Sakala)

Ministeerium kruvib trahvimäärasid

Juriidilistele isikutele määratavate trahvide maksimaalne suurus võib Eestis tõusta 12 korda, 400 000 euroni, selgub justiitsministeeriumi koostatud karistusseaduse värskest eelnõust.

BNS-i andmete järgi võib kuriteo eest määratav rahakaristus küündida juriidilistel isikutel uue seaduse kehtestamise järel 16 miljoni euroni või mõningatel juhtudel ühe protsendini käibest. Füüsiliste isikute trahvid võivad uue eelnõu järgi suureneda 12–1200 eurost 300–5000 euroni.

Praegu kehtivad trahvimäärad pärinevad 2002. aastast ning ei täida eelnõu seletuskirja kohaselt enam karistusõigusliku eesmärgi. Ka peaks rahatrahvi maksimummäär suurendamine aitama vältida ülekriminaliseerimist: kui väärteo eest on võimalik mõista juriidilisele isikule piisavalt raske karistus, pole tingimata vaja määrata kriminaalkaristust.

Praegu kehtivate määrade puudustele on tähelepanu juhtinud ka rahandusministeerium: kehtiv 32 000-eurone

ülemäär ei taga ministeeriumi hinnangul finantsjärelevalve eesmärkide saavutamist.

Juriidilise isiku puhul loobutakse sundlõpetamisest kui kuriteo eest määratavast karistusest, sest see on tsiviil- ja haldusõiguslik meede. Samuti eksisteerivad juriidilise isiku sundlõpetamise kohaldamise alused väljaspool karistusõigust, mistõttu sundlõpetamine on karistusõigusliku sanktsioonina ülemäärane.

Veel sõnastatakse eelnõuga ümber säte, mis reguleerib lisakaristusena ettevõtluskeelu kohaldamist. Selle muudatusega määratakse kindlaks

võimalus kohaldada ettevõtluskeeldu ka majanduskuritegude korral, sest nende nagu korruptsioonikuritegude või kelmuse ja ametialase võltsimisega korral on asjakohane piirata inimese tegetsemist ettevõtluse valdkonnas.

Näiteks maksupettuse toimepannud raamatupidajal ei tohiks olla võimalik juhtida raamatupidamisteenuseid osutava äriühingu tegevust. (Sakala)

KELLASSEPP

Uurmaaker peab öösiti pagariametit

KAIE MÖLTER
kaie.molter@ajaleht.ee

«Palju ma võlgnen?» — «Oh, selle eest küll mitte midagi!» Klient saab teada, et tema vana äratuskell on puhas ja töökorras ning tilgake õli annab hammasrataste libedust, et need jõuaksid veel aastaid tiksuda. Tänulik vanaproua pistab oma ajanäitaja kotti, puhkab viivu ooteruumis jalgu ja läheb.

Kellassepp Tiia Ahmedova räägib, et kõige raskem on tööle panna kelli, mida inimesed ise on üritanud korda teha. Kui ajanäitaja on seisma jäänud, võib mõni tuttav soovitada lasta selle hammasrataste vahele paar tilka õli, öeldes, et küll see siis tiksuma hakkab.

Tegelikult toob niisugune hooldus kasu asemel pahatihti kahju. Suvalise, mõnikord koguni toidu valmistamiseks mõeldud õli tarvitamise tagajärjel algavad ülitäpses mehhanismis protsessid, mis tagitavad peened osad üksteise külge kinni või katavad rohelist oksiidikihi. Sellise seest roheliseks värvunud ajanäitaja puhastamine võib olla vaevaline ning kesta tunde, peenemat mehhanismi aga ei saagi enam käima.

Kui inimene on kella lahti võtnud ja jõhvvedrud on selle sisemusest välja karanud, aitab olukorda parandada üksnes kogu detaili uuendamine.

Kellassepp istub oma töölaual taga üsna madalal pingil. Käsivarred toetuvad lauaseruale, ölad on veidi kerkinud ja nendest aimub pinget. Parema silma ette sätib Ahmedova mo-

nokli, mis suurendab vaadeldavat 3,5 korda. Kõik hammasrattad ja tolmutubemed on nüüd hästi näha.

Kellassepp räägib, et võib, suurendusklaas silma ees, töötada mitu tundi jutti, ilma et väsimust tunneks, seevastu prillidega ta üle paari tunni olla ei jaksaks.

Tiia Ahmedova jutu järgi oli tal kümme aastat tagasi nägemine veel nii terav, et tööd sai teha palja silmaga. Ta ütleb, et need kellassepad, kes prille ei kanna, kasutavad harilikult 2,5-kordset suurendusklaasi.

Määratud detaili võtab meister kellast ettevaatlikult pintsettidega välja, peseb bensiiniga puhtaks, õlitab ning asetab õigele kohale tagasi.

Pintsette ja tillukesti kruvikeerajaid leidub laual kümnepäev. Nende kõrval lahtritega plekk-karbis lebabvad käekellad: muist on parandatud ja muist ootavad oma järke.

Meister on sel päeval võtnud jälgida ühe kella, mis kipub vahetevahel seisma jääma. Peale selle on ta vahetanud mõne patarei ja teinud lühemaks ühe keti. Ehkki kliente astub uksest sisse iga päev, on kellasepa abi vajajaid jäänud varasemast mitu korda vähemaks. Paljudel inimestel polegi enam käekella — aega vaatavad nad mobiilist.

Käod ja kellamäng

Enamasti tuuakse parandada veneaegseid ja uuemaid kelli. Tiia Ahmedova nimetab meelde jäävaks tööks ühe vana, pommi- ja kettidega käokella puhastamist. Huvitav oli tema sõnutsi ka seinakell, mis kandis iga veerandi tunni järel ette ühe või teise meloodia. Selle omanik elas aastaid korterajas ega saanud lasta ajanäitaja helidel seal kõlada. Õnneks

Monokkel kellasepa silma ees muudab peene puru nähtavaks. Tiia Ahmedova ütleb, et kõiki rikkis ajanäitajaid kahjuks tööle ei saa, sest nendele pole enam varuosi saada.

olid kõik detailid terved ning kell võib nüüd jälle heliseda, nagu meistrid omal ajal ette olid näinud.

Juhtub sedagi, et vana ajanäitaja monteeritakse lahti, arvates, et siis säilib see paremini. Kellasepa kinnitust mööda ei maksa nõnda teha: on parem, kui kella küljest osi lahti ei kruvita.

Patareide ajastu

Töölaual on hulk nõõbitaolisi patareisid. Testri otste vahele võetud voolukandja sartsakus on näha ekraanil: kui patarei on tühjavõitu, liigutab osuti end laisalt skaala vasakus otsas. Seevastu energiast tulvil patarei puhul hüppab seier välkkiirelt ekraani paremasse serva.

Meister ütleb, et kontrollib alati ka päris uut patareid, sest mõni klient tuleb paari päeva pärast tagasi ja teatab, et see, mis tema kella sisse pandi, oli tühi. Kui kell ei pea vahetatud patareiga üle paari päeva vastu, on ajanäitajal tõenäoliselt mõni muu viga.

Klientidele, kel napib raha, leiab meister sellest hunnikust

vooluallika, mis suudab kella heal juhul paar kuud tiksumas hoida.

Tänapäeval on suurem osa kelli elektroonilised ja uurmaakri juurde tuuakse need patareide vahetuseks. Mõni ajanäitaja vajab purunenud klaasi asemele uut ja mõne rihm või kett tahab lühemaks tegemist.

Eelmainitud teeb Tiia Ahmedova ootetööna, üksnes puhastuseks ja paranduseks peab kell kauemaks töökotta jääma. Mõni on jäänud ka alatiseks. Need ajanäitajad ja rihmad on Ahmedova klaasuksega vitriinkappi müüki pannud. Kellassepp ütleb, et nii on ehk võimalik remondile kulutatud raha tagasi saada.

Varuosi, kellaklaase ja muid detaile toob meistriks varustaja, kes on seda tööd teinud aastakümneid.

Värkstoas seisvale vääriskividest ajanäitajale kinnitatud hõbeplaadi graveering annab aimu, et see kell on kunagi kingitud autojuhiametit pidanud juubilarile. Aastakümneid täistundi kellamänguga tähistanud kaminakella aeg on pärast omaniku surma seisku-

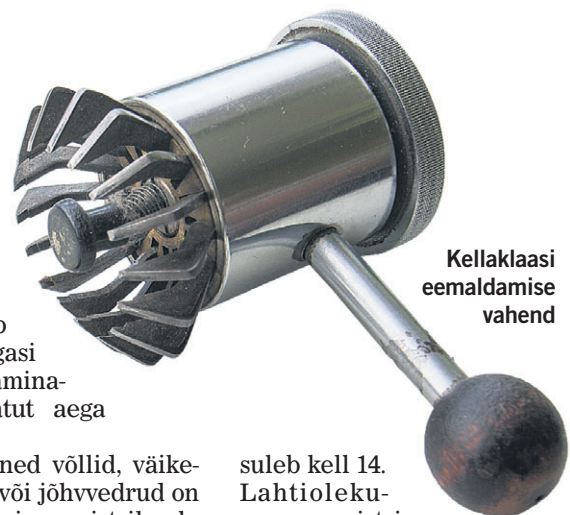
nud. Purunenud osa asemele pole Ahmedoval midagi panna ja nii rändab see kell tagasi kodusele kamina-simsile ajatut aega näitama.

Kui peened võllid, väikesed vedrud või jõhvvedrud on purunenud ning meistril pole uut detaili kusagilt võtta, siis ta kella käima ei saa. Nõukogudeaegsete ajanäitajate varuosad hakkavad lõppema, sest selliseid mudeleid enam ei toodeta.

Tiia Ahmedova ütleb, et kellassepp ei pea olema üksnes täpne, vaid ka kannatlik. Kõik vajaliku teeb ta ära töökoja kolme lahtiolekutunni jooksul. Kui tuleb klient, jätab meister käsiloleva töö pooleli ning suhtleb temaga.

Vara tööle

Tiia Ahmedova avab Leola äri- ja majandusliku korrusel oleva kellassepatöötoa ukse kell 11 ja

Kellaklaasi eemaldamise vahend

suleb kell 14. Lahtiolekuaeg on meistri sõnutsi lühike, sest kellasepaameti kõrval peab ta teistki töökohta. «Enne siiatulekut tõusen öösel kell kaks ja lähen saiu küpsetama,» ütleb ta.

Ahmedova räägib, et on õppinud pagariks-kondiitriks ning üle kolmekümne aasta öösiti saiu küpsetanud. Kelli parandama õppis ta elukaaslasest kõrvalt.

«Mu mees oli kellassepp. Kui tema tervis halvenes, hakkasin teda aitama. Sain töövõtte selgeks ning pärast mehe surma olen juba üle kümne aasta üksi ametis olnud,» meenutab Ahmedova uurmaakriks saamise lugu.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

ÜRITUSED

Kohvikus Fellin esinevad 23. augustil kell 21 Laura Junson ja Erko Niit. Sissepääs prii. Lisainfo ja broneerimine e-postiga info@kohvikfellin.ee või telefonil 435 9795. Kauba tänav 11, Viljandi.

Välustes on 23. augustil kell 17 külade päev ning kooli 160. aastapäeva puhul kokkutulek. Info telefonil 520 7686.

Pärsti valla külade päev «Kuni su küla veel elab...» leiab aset 24. augustil kell 14 Heimtalis. Hea külaelanik, ootame sind! Info tel 5349 9864 või 5668 6343.

Palu talus Mõnnaste külas on 24. augustil kella 11—16 Tarvastu talupäev ja laat. Pakutakse maitsvat mahetoitu, musitseerib ansambel Rannarada. Tätsuta buss Palu tallu väljub Viljandist Anttila parkimisplatsilt kell 10.30 ja 13.30, peatub rongijaamas kell 10.35 ja 13.35 ning tagasi sõidab Palu talust kell 13 ja 15.30.

Kaitseliidu Sakala maleva juures on 25. augustil kell 11 Naiskodukaitses korraldatud heategevuslik kogupereüritus «Märka ohte».

NÄITUSED

Viljandi muueumis 5. oktoobrini Viljandi huvi- ja kunstikooli õpilaste ühishäitus «Mustimärgud». Johan Laidoneri plats 10,

Kondase keskuses näeb Urve Küttneri näitust «Visioonid». ELMO RIIG

Viljandi. Tel 433 3316.

Mõisaküla muuseumis on 24. augustini näitus «Nordea reis ümber imelise ilma». See koosneb postkaartidest, reisitekstidest ja huvitavatest markidest, mis Jaan Tätte saatis maailmareisi ajal viljandlasele Kaljula Saarele. Näitus on avatud muuseumi lahtiolekuaegadel. Info tel 435 5607.

Kondase keskuses näeb 26. augustini väljapanekut «Meisterfotograaf Jaan Riet. Inimesed ja paigad stereofotodel 1902—1935», 15. septembrini Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamb-laažinäitust «Sinine, valge, punane», 22. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaare maale

müstilistest olevustest «Õised olevused» ning 22. septembrini Soomes elava kunstniku Tatjana Bergelti kollaaže «Keele ilu» ja Urve Küttneri «Visioone». Püsi-ekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Abja kultuurimaja esimese korruse fuajees ja väikeses saalis on 29. augustini fotonäitus «Mulgimaa hing ja vaim» ning Mulgi Ukuvaka ruumes septembri lõpuni pärandkultuuri aastale pühendatud näitus «Oh aegu ammuseid». Avatud tööpäeviti kella 11—17.

Viljandi linnagaleriis raamatukogu kolmandal korrusel on 30.

augustini Haapsalu graafilise disaini festivali näitus «Eesti kultuuriplakat 2013». Tallinna tänav 11/1.

Paistu rahvamajas ja raamatukogus saab 31. augustini vaadata näitust «Looduse aasta foto 2011».

Viljandi raamatukogu kojulaenutuosakonnas on kuu lõpuni avatud näitus «Viljandi lugudes ja lauludes» ning lasteosakonnas raamatunäitus Ellen Niidust «Suur suisleppapuu». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Sakala keskuse sammassaalis on suve lõpuni Riho ja Ilme Kulla loomingut tutvustav näitus «Kuldne skulptuurisüvi». Seda saab vaadata K—R kella 12—19, L kella 12—17. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuse esimese ja teise korruse fuajees ning sinises saalis saab 2. septembrini näha näitust «Loodusfoto 2012».

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapäevaks

tootsi

Tootsi Turvas ostab:
kasvatav ja tee äärde
virnastatud võsa

Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee

Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

valminud rändekspositsiooni «Eesti riiklikud teenetemärgid». Näitus annab ülevaate Eesti riiklike teenetemärkide ajaloost ja tänapäevast. Eksponeeritud on hulk haruldasi ning rahvale tundmatuid dokumente ja fotosid. Väljapanekut koostades on kasutatud lisaks rahvusraamatukogu kogudele Eesti filmiarhiivi, Eesti riigiarhiivi ja Eesti ajaloomuuseumi materjale. Näituse on koostanud Lea Hein ja ku-

jundanud Tiit Laur. Raamatukogu on avatud E, K, N, R kella 10—17 ja T kella 12—19, L ja P suletud. Info tel 436 4103.

Suure-Jaani külalistemajas saab näha Valev Seina maalinäitust «Jaanist mihklipäevani». Ilmatarit tänav 3-a. Tel 551 5932.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Iivo, Ivo, Ivar, Ivari ja Ivalo.

AO **K** **MAKSIMARKET**

NÄDALALÕPU PAKKUMISED

NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

HELE VIINAMARI
VICTORIA, kg
Itaalia, I klass

1.25

A-VORST PIKNIKU
GRILLVORST
370 g

2.79
1.89
5.11/kg

EDAM JUUST
150 g
viilutatud

1.29
0.89
5.93/kg

PRESTO
PENNE PASTA
400 g

0.49
0.29
0.73/kg

HELE ÕLU
SAKU ROCK 5,3%
6x0,5 l

3.75
1.25/l + pant 6x0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA
22. - 25. AUGUSTINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketil põhjal 16.08.2013 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

...FOOBIA (VEEHIRM)	INGLISE LAULJA	ALEVIK HARJUS	EINSTEIN	VALGE LEIVA	TÜRGI RAHVUSV. TÄHIS	KAHMAMA	KÜSISÕNA	I. ASIMOV I. TEOS	
SILMAS PIDAMA									
PAPAGOI			KELLADE ANSAMBEL LAEVA KÜLGKALLE						
OLE KUSSI!					TAHTMINE SÜÜA HEA ÕNNE PEALE				
AMPER		KREEKA RAHA PAKS SOKK					MEGA- ÕLLEMARK		
PARIM-	PÜKSITUUL	SILMI-PIMESTAV	ALEVIK RAP-LAMAAL	PIKALT	KOMPANII	EEL-, EES-	SILMA-HAIGUS LONDONI SÜMBOL	UKRAINA GRIVNA HOBUSE JUUKSED	HÄGUSELT
AUTO-MARK				KÜPSISE-SORT				EKSISTENTS ÕUN	EUROOPIUM RASKE TÖÖ PANEB ...
"KEVADE" TEGELANE					HAMBA-PASTA PAKEND TÕMMEKAS			SAAR EESTIS KOSMEETI-KAFIRMA	
IRIDIUM		KONTRAHT AAFRIKA RIIK				KÜNGAS LIIVANE MADALIK		ELUS MIS KAARDI-MAST	
MEETER	KAUGUS- POOLT (LD. K.)				KODULIND UUS-			TAEVATULI PUU OSA	
VÄLJENDAB PUUDUMIST			RAHVUS ...-KAART				VALEM SAARESTIK		
KÕNEKEEL							SEKTI LIGI AAR		
EMBRÜO					ISIKLIK TULU				

EESTI RAHVA RISTISÖNAD

RISTIK

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

Teisipäeval Viljandi staadionile kavandatud meistrivõistluste esiliiga kohtumine andis Tuleviku meeskonnale mänguta võidu, sest vastane, Kiviõli FC Irbis ei suutnud võistkonda kokku saada. Liigatabelisse kantakse +/- ning viljandlased saavad tabelisse juurde kolm punkti.

Viljandlannad teenisid maailmameistri-võistlustel medaleid

Rootsis Visbys peetud ammu-laskmise maailmameistri-võistlustel said kergeammuklassis võistelnud eestlased häid tulemusi nii harjutuses 2 x TC-900, kui *match play* võistluses. Mõlemas arvestuses oli naistest võidukas Merike Kahk.

Harjutuses 2 x TC-900 lasi Visbys kahel päeval kümme kolmenoolelist seeriat kolmelt distantsilt: 65 meetri, 55 meetri ja 45 meetri kauguselt. *Match play's* ehk duell-laskmises selgus järgmisel ringi pääseja kolme kolmenoolise seeriaga.

Harjutuses 2 x TC-900 sai naistest 1619 silmaga esikoha viljandlanna Merike Kahk. Kaheksa silma nõrgema tulemusega lõpetas teisena Maria Grosse Saksamaalt ning kolmas oli soomlanna Marjut Babizin.

Naiste *match play* laskmises jõudsid esikohaheitusse Merike Kahk ja sakslanna Maria Grosse, 86 silmaga tee-

nis kulla Merike Kahk. Viljandimaa ammulaskjale tagas maailmameistrivõistluste võidu tulemus, mis on võrdne 2003. aastast ungarlanna Erzsebet Barantine nimel oleva maailmarekordiga.

Sama võistluse pronkshiitluses näitas kindlat kätt ja tugevat närvi teinegi viljandlanna, Rita Raud.

Medali eest võistelnud Rita Raud ja ameeriklanna Patricia Lue Copely said võrdse tulemuse. Kolmanda koha omanikku selgitav lisalask andis medali üheksasse tabanud Rita Rauale. Ameeriklanna tabas lisalasul kaheksat ja pidi leppima neljanda kohaga.

Kolmeliikmeliste segavõistkondade arvestuses pälvis Eesti esindus Soome järel teise koha. Meeste mõõduvõitluse lõpetas mõlemad võistlused kullaga Ain Järvesaar ning veteranide klassis sai sama saavutusega hakkama Aleksander Karama. (Sakala)

Maailmameistrivõistlustel naiste kergeammu duell-laskmise esikolmikusse mahtus kaks Viljandimaa esindajat: Merike Kahk tuli võitjaks ning Rita Raud sai kolmanda koha. ERAKOGU

Selgusid esimesed maakonna rannatennise meistrid

17. augustil võisteldi Viljandi järve ääres esimest korda maakonna rannatennise meistrimedali pärast.

Ainult paarismänguna peetaval rannatenniseturniiril selgusid paremad nais-, sega- ja meespaarismängus. Kolmes rühmas osales kokku 27 võistkonda.

Üheksa naispaari seas teenisid meistrimedali Anelle Luik ja Diana Klavan. Neile järgnesid Anneliis Vahtramäe ja Elisabeta Alonen ning Gerly Mõistlik ja Kristel Elmaste.

Meespaare tegi maakonna esimestel meistrivõistlustel kaasa kuus. Võitsid Priit Pihl ja Margus Ungerson, teise kohaga lõpetasid Taavi Kerner ja Tiit Leesment ning kolmandaga Rauno Meerits ja Janno Martin.

Tosina segapaarismängus osalenud võistkonna esikol-

mik kujunes järgmiseks: Anelle Luik ja Tiit Leesment, Priit Pihl ja Anneliis Vahtramäe ning Diana Klavan ja Andreas Aun.

Maakonnaturniiri korraldajate hulka kuulunud Margus Ungersoni jutu järgi jätkub Viljandi järve ääres igal nädalal rannasari, kuhu on oodatud kõik huvilised. «Me mängime väikese turniiri, eesmärk on tutvustada rannatennist ning jagada huvilistele õpetust,» selgitas ta.

Korraldaja sõnutsi on igal kolmapäeval kell 18 rannaliivale mängima oodatud mehed ning neljapäeviti samal ajal naised. Rannasari jätkub senikaupa, kui ilmad võimaldavad. «Püsivalt on üleval üks rannatenniseväljak ning reketid ja pallid saab soovi korral rentida paadilaenutusest,» andis Ungerson teada. (Sakala)

VIKTOR BURKIVSKI (EESTI TENNISE LIIT)

Ainsa üksikmängu meistrivõistluste medali sai 12-aastaste tütarlaste turniiril Saara Orav.

TENNIS

Tüdrukute piiriks jäi poolfinaal

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Eelmisel nädalal jõudsid Tallinnas lõpule riigi noorte tennis meistri-võistlused. Viljandi klubi Fellin tüdrukud teenisid eri vanuserühmades küll viis medalit, ent pidid tänavu kahjuks rahulduma kõige kahvatumatega.

Tenniseklubi Fellin treener Ott Ahonen hindas meistri-võistlustelt korjatud medalite arvu korralikuks, ent paraku üheülbaliselt kahvatuks. «Lootsin meie noortelt mõnes võistlusrühmas finaalkohta,» tunnistab ta.

Siinne tenniseklubi oli Eesti noorte meistrivõistlustel esindatud kolme mängijaga. Saara Orav ja Sonja Anderson alustasid tiitlivõistlusi 12-aastaste mõõduvõitluse ning tegid kaasa ka järgmises vanuserühmas, 14-aastaste turniiril. Annemai Mutso osales samuti kahe vanuseklassis: 16- ja 18-aastaste meistrivõistlustel.

Ainsa üksikmängu meistrivõistluste medali sai 12-aastas-

te tütarlaste turniiril Saara Orav. Põhitabeli kolmandasse ringi jõudnud viljandlanna pidi poolfinaalis 5:7 ja 6:3 alla vanduma esimese asetusega tallinnlannale Carol Plakile. Sonja Anderson jõudis selle rühma üksikmängus veerandfinaali ehk kolmandasse ringi. Mõlemad Viljandi tennisekooli kasvandikud pälvisid medali tütarlaste paaristurniiril, kui jõudsid eri partneritega poolfinaali. Koos MK Tenniseklubi kasvandiku Viktori Kleer Kliimandiga mänginud Sonja Anderson langes paaristurniiril konkurentsist pärast hilisematelt võitjatelt saadud kaotust.

Saara Orav ja klubi Usta liige Helena Narmont pidid poolfinaalis tunnistama Ann Maria Muuli ja Lissi Kubre paremust. Kaks aastat vanemate tütarlaste üksikturniiril teenisid nii Sonja Anderson kui Saara Orav ühe võidu ning jõudsid 16 parema sekka. Samuti olid mõlemad oma partneriga võidukad T-14 paarismängu avaringis, kuid langesid konkurentsist, võideldes poolfinaalikohta pärast.

Annemai Mutso lõpetas noorte meistrivõistlused kahe kolmanda kohaga, need teenis

ta 16- ja 18-aastaste tütarlaste paarismängus. Individuaalselt jõudis Mutso mõlemas vanuserühmas veerandfinaali.

«Annemai oskused oleksid lubanud üksikmänguturniiril enamat, kuid iga kohtumine on erinev ning konkreetse matšis edu saavutamine sõltub sageli pisisasjadest,» kõneles Ott Ahonen, andes noore mängija esitustele hea hinde.

Ehkki medalid jäid loodetust kahvatumaks, nimetas kohaliku tenniseelu eestvedaja ja treener lõppenud tiitlivõistlusi viljandlastele võrdlemisi edukaks ning ütles, et seal peetud kohtumistel näitasid meie noored sisukat tennist. «Kõik kolm on tänavu astunud oma arengus tubli sammu edasi,» võttis ta Eesti noorte meistri-võistluste kokku.

Ahoneni sõnul praegu Viljandis meistrivõistlustel osaleda soovivaid noormehi tennist mängimas ei käi, ent ta väljendas lootust, et väiksemate laste treeningurühmadest sircub ka noormehi, kes suudavad tulevikus Eesti meistrivõistluste konkurentsist läbi lüüa. «Eeldustega poisse ja tüdrukuid meil on, aga kui kaugele nad jõuavad, sõltub suuresti neist endist ja seda näitab aeg,» lisas ta.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklam@sakalakirjastus.ee
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Ullar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektoir Kadri Soon, Ülle Mäilmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispeetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektoir Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetuse käsikirja ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaž 8699

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval sündis Viljandis poiss.

30 AASTA EEST Tee Kommunismile, 18. VIII 1983

LUGUPEETUD KESKHA-RIDUSEGA NOORED! Viljandi Piimatoodete Kombinaat pakub teile tööd sekretärina, masinakirjutajana, raamatupidajana, sööklakassapidajana, piima vastuvõtjana, laborandina, või-, kohupiima-, pulbri- ja dieettoodete valmistajana. Väljaõpe ettevõttes. Teenimisvõimalused 130–300 rubla kuus. Noormeestel võimalus valida seadistaja, elektrik, katlakütja, külmusseadmete masinisti, keevitaja ja remondilukusepa eriala. Väljaõppe organiseerib ettevõte.

Viljandis UKU keskuses,
Tallinna t 41, tel 449 4343

OPTIUM GRUPP
PRILLIPOED
www.optiumgrupp.ee

Hei, ÕPILASED! ÕPETAJAD! ÜLIÕPILASED!

Kvaliteetsed kõvendatud pinnaga
PLASTKLAASID TASUTA

(kõvendatud pinnaga plastklaasid
sph +/-6,00 cyl 2,00)

Kõigile prillitellijatele

2 KLAASI = 1 HIND

(peegeldusvastase kattega plastklaasid
sph +/-6,00 cyl 2,00)

Valik prilliraame **-70%**

Pakkumised kehtivad raamide ja klaaside
koosostul kuni 30. septembrini.

Baltic Restaurants on üks suurim toitlustusvaldkonna ettevõtte Baltimaades. Pakume tööd ligi 800le töötajale, 2012 aasta müük oli üle 16 miljoni euro. Ettevõtte omab üle 20 aasta kogemusi toitlustusteenuse valdkonnas, on esindatud Eestis ja Lätis rohkem kui 100 müügikohaga, teenindades igapäevaselt 25 000 klienti.

Viljandi kooli Daily kohvikusse

KOKKA

Kui Sa oled positiivne, kohusetundlik, teotaheline ja hindad kõrgelt meeskonnatööd, siis oled oodatud kandideerima meie ettevõttesse.

Kandideerimiseks palume saata oma CV e-posti aadressile:
personal.est@balticrest.com hiljemalt 28.08.2013.
Lisainfo: 601 0498

Töö algus: august või september

Daily Special Daily Take Off

DELUX
DREAMS
**TEHASE
VÄLJAMÜÜK**

**NÜÜD
VÕIMALIK
TELLIDA:**

VOODI-

KOMPLEKTE

MADRATSEID

KATTE-

MADRATSEID

VOODIPEATSEID

**SOODUSHINNAGA
VOODIKOMPLEKT**

**SOODUSHIND
699 €**
hind enne 1715 €

PARGI t 3

R kella 11-17 ja L kella 9-14

Lai valik **KANGAID**
hinnad alates **1 €** meeter

Lai valik **DEKORATIIV-
PATJU**
hinnad alates **1.90 €**

**SOODUSHINNAGA
VEDRUMADRATSID**
hinnad alates **65 €**

**SOODUSHINNAGA
KATTEMADRATSID**
hinnad alates **35 €**

KÄTERÄTID
50x70 cm **1.60 €**

**LASTE
DRESSIPÜKSID**
2 €

MUUSIKAPADI
16 €

VESITERM

**PELETI- JA HAKKPUIDUKATLAD,
SOOJUS- JA VEEARVESTID,
KAUGLUGEMINE, SOOJUSSÖLMED**

KORTERELAMUTELE ja ERAMAJADELE.

www.vesiterm.ee | tel 678 8250 | info@vesiterm.ee

SILVETEK OÜ

Tel 518 6855, 5343 2882,
e-postiaadress silveteks@hotmail.ee.

**TOLMETS
TOLMETEX OÜ**

**MUSTA JA VÄRVLISE
METALLI KOKKUOST**

ALATI PAREMAD HINNAD

KARKSI-NUIA, VILJANDI MNT 3C

☎ 16961 WWW.TOLMETS.EE

EESTI METSAMAAKLER
ostame

METSAKINNISTUID
www.metsamaakler.ee

andres@metsamaakler.ee

7446655, 5285038

TARTU RAHVAÜLIKOO KUTSUB

Floristikoolitus 17.09-13.12

Ettevõtluskoolitus 16.09-21.11

Lapsehoidjakoolitus 10.09-19.11

Lapsehoidja täiendkoolitus 17.10-21.11

Sekretärikoolitus 17.09-15.11

Andragoogika 29.09-13.12

Koduabiline - puhastusteenindaja 5.10-15.12

Koduabiline - hooldaja 10.10-21.12

Lühikursused: raamatupidamine, projekti-
juhtimine, avalik esinimine, nutikas
meediasuhtlus, korrektsed ametikirjad,
hääli kui töövahend, ajajuhtimine

Oleme Eesti Töötukassa
koolituspartner.
Koolituskardiga töötud on
oodatud kõikidele kursustele.

Pepleri 4, Vaksali 7, Tartu
Tel 73 61 540, 73 61 537

www.rahvaylikool.ee

Viljandi Maavalitsus teatab,

**et alates 23. augustist avaneb
hajaasustuse programm,**

milles osalevad järgmised kohalikud omavalitsused:
Abja, Halliste, Karksi, Kolga-Jaani, Kõo, Kõpu, Paistu, Pärsti,
Saarepeedi, Suure-Jaani, Tarvastu ja Viiratsi vald.

Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades
elavatele lastega peredele head elutingimused ning seeläbi aidata
kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades. Eesmärgi
saavutamiseks toetatakse programmist hajaasustuses paiknevate
majapidamiste vee- ja kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede
ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Loe programmist ja tingimustest lähemalt

http://viljandi.maavalitsus.ee/et/hajaasustuse-programm ning

http://www.eas.ee/et/avalikule-ja-mittetulundussektorile/

avalike-teenuste-arendamine/hajaasustuse-programm/taotlejale

**Taotluste esitamise tähtaeg
on 4. oktoober 2013.**

REGIONAALMINISTRI
VALITSEMISALA
EAS
Enterprise Estonia
REGIONAALARENGU TOETUSEKS

hansacandle
for atmosphere

Töömahu suurenemise tõttu võtab
AS Hansa Candle kohe tööle

**KÜÜNLALIINI OPERAATORI
ning
LUKKSEPA-SEADISTAJA**

Pakume

- tööpanusele vastavat tasu
- huvitavat tööd ja täiendavat väljaõpet kohapeal

Kui oled usaldusväärne, kohusetundlik ja tahad töötada
meeskonnas, saab sinust meie meeskonna liige.

Töö on vahetustega.

Tulla kohale tööpäeviti kella 9—16 aadressil Vabriku t 2, Viljandi.
Info telefonil 524 2660.

www.hansacandle.com

KÕIK SAI ALGUSE ÜHEL KAUNIL SUVEÕHTUL, KUI KERGELT ÜLEOLEVA MOEGA
NAABRINAINA AVASTAS NAABRIMEHE PABERLEHT LUGEMAST. SIINKOHAL EI
SUUTNUD NAABRINAINA VAIKIDA. TA LIITSALT PIDI SEKKUMA ...

VAUUI ...
MILLINE NAINA!

NÄEDSA, JAH?!

NAABRIMEES OLI KÕHKLEV, KUID UUDISHIMU SAI TEMAST
VÕITU ... LAMBUSKLIKUL MOEL TUTVUS TA DIGILEHE VÕLUDEGA,
SAMAL AJAL JUBA LEEBUNUD NAABRINAIST SILMANURGAST PIILUDES.

JUHTUNU LOOMULIKU JÄTKUNA PANDIGI
VORSTID ÜHTE GRILLMASINASSE.

MMMM ...

OLLES DIGILEHE LUMMUSES, UNUSTAS
NAABRIMEES PEAGI TALLE PANDUD
KOHUSTUSED... NAGU TIHTIPEALE IKKA ÜHES
HARMOONILISES PEREIDÜLLIS ETTE TULEB ...

Alati sinuga kaasas ...

Sakala
www.sakala.ajaleht.ee